



د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک میاشتنی

دولسم کال، یوسلو نهه دېرشمه کچه د ۱۳۹۷ د مرغومي میاشت



مقایسه ربعوار خدمات و تسهیلات نظام بانکی





د افغانستان بانک خبرتيا

د افغانستان د برېښنايي ورکړې د سيستم د پراختيا طرحه د اقتصاد د عالي شورا د ۳۰ گڼې، ۱۳۹۷/۰۷/۱۰ نېټې تصويب له لارې منظور شوه.

د دې تصويب پر بنسټ، د دولت د عوايدو ټولو ورکونکو او سوداگرو ته خبر ورکول کيږي چې د افغانستان بانک، په اداينو کې د لاسانتيا، په خپل وخت د اجرائتو او سوداگرو او دولت د عوايدو ورکونکو لپاره د خطرونو د کمولو په موخه دولتي تعرفې په ځانگړې توگه د سترو او منځنيو مالياتو او گمرکي عوايدو چې کچه يې له پنځوس زره افغانۍ زياته وي، په برېښنايي توگه له لاندې مهال ویش سره سم اجراء کوي:

- ۱- په کابل کې د ۱۳۹۷ کال د سلواغې له لومړۍ نېټې څخه
- ۲- په بلخ، کندز، ننگرهار، پکتيا، هرات او کندهار کې د ۱۳۹۷ کال د کب له لومړۍ نېټې څخه
- ۳- د افغانستان په نورو ولايتونو کې د ۱۳۹۸ مالي کال د وري د مياشتې له لومړۍ نېټې څخه

له پورته نېټو وروسته، د افغانستان بانک په نمايندگيو کې له پنځوس زره افغانۍ زياتې نغدي معاملې نه ترسره کيږي، د دولتي عوايدو د تعرفو تاديه کوونکي او سوداگر کولای شي خپل اړوند حساب ته په مرکز کې د سوداگريزو بانکونو او د دې بانکونو د ولايتي نمايندگيو له لارې خپلې ليردونې ترسره کړي. د عوايدو ورکونکي، د زياتو معلوماتو لپاره کولای شي په لاندې ټيلفوني شمېرو اړيکه ونيسي.

۰۲۰۲۱۰۲۹۳۸

۰۲۰۲۱۰۲۲۰۹

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

هیئت تحریر: ایمل هاشور، داکتر جهانتاب ولیزار و اقبال صافی

سردبیر: شفیق الله بارز

مدیر مسئول: یما عقیف

گزارشگر: عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمان: عین الله عیان و مسعود ودان

مسئول چاپ و توزیع: تمیم احمد صمیمی

آدرس: آمریت عمومی دفتر ریاست، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@dab.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.dab.gov.af

شماره ثبت: ۶۵۸

www.facebook.com/AFGCentralbank 

twitter.com/AFGCentralbank 

Da Afghanistan Bank-Youtube 

Da Afghanistan Bank-Google+ 

د دې ګڼې مطالب

افزایش عواید؛ امیدی برای تأمین بودجه آینده کشور

جلسه ربعوار شورای عالی د افغانستان بانک تدویر یافت

د افغانستان بانک او د تدارکاتو ملي ادارې ترمنځ د معلوماتو د ...

د برېښنايي اداینې د سیستم د طرحې د پراختیا په اړه عامه پوهاوی

مقایسه ربعوار خدمات و تسهیلات نظام بانکی

بانکونه او د پانګې بازارونه (دوه اړخیزه اړیکه)

توسعه خدمات مالی و نقش آن در رشد اقتصادی فراگیر

د ۲۰۱۸ زیږدیز کال اقتصادي کړنو ته ځغلنده کتنه

آشنایی با بروکرهای بازار مبادله اسعار

مختصری بر روند سرمایه گذاری در جهان طی سال ۲۰۱۷

د بازار عملیات، ۱۳۹۶ مالی کال کړنو ته کتنه

مختصری به اقتصاد جهان و افغانستان

عواید دولت ج.ا. روز به روز افزایش می یابد

آشنایی با تاریخچه و فعالیت سیستم سوئفت

چرا کسب و کارهای سنتی در حال نابودی اند؟

د مالي وضعیت صورت حساب

مختصری در زمینه شتاب دهنده‌های شرکت‌های نو پا

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسئولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر

می گردد.

استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

افزایش عواید؛ امیدی برای تأمین بودجه آینده کشور

عواید دولت جمهوری اسلامی افغانستان، طی چند سال گذشته روند رو به رشد را تجربه کرده است. طوریکه هدف برای جمعآوری عواید در سند بودجه ملی سال مالی ۱۳۹۷ به اندازه ۱۷۲ میلیارد افغانی تعیین گردیده بود، اما بنابر سعی و تلاش و اقدامات اصلاحی، عواید جمعآوری شده الی ختم سال مالی ۱۳۹۷ به ۱۸۹.۷۸ میلیارد افغانی رسید که ۷۶.۴۷ میلیارد افغانی آن از بخش گمرکات و ۱۱۲.۷۱ میلیارد افغانی از بخش عواید مالیاتی و غیر مالیاتی حصول شده است.

نصب سیستم ها، شفافیت در پروسه جمعآوری عواید، مبارزه با فساد، تعدیل قوانین مالیاتی شامل قانون مالیات بر عواید، اداره امور مالیات و مالیه بر ارزش افزوده، ریفورم و سیستم سازی برای وزارت خانه ها بمنظور بلند بردن عواید و سایر امور اصلاحی از جمله اقدامات مفید و مؤثر دولت در زمینه افزایش عواید طی سال گذشته بوده است. ایجاد دهلیزهای هوایی، ایجاد راه های ترانزیتی و بنادر جدید جهت تقویه تجارت و افزایش صادرات از موارد دیگری اند که نمی توان از نقش ارزنده آنها در جهت افزایش عواید ملی چشم پوشی کرد.

با این حال باید خاطر نشان ساخت که بخش بزرگ مصارف و هزینه دولت تا هنوز هم از سوی کشورهای کمک کننده تأمین می گردد که این کمک ها به مرور زمان کاهش یافته و سرانجام متوقف خواهد شد. از همین جهت افغانستان نیاز دارد تا منابع عایداتی خود را از طرق مختلف توسعه داده و از همه مهمتر در امر مبارزه با فساد گام های سنجیده شده را بردارد. ■

جلسه ربعوار شورای عالی د افغانستان بانک تدویر یافت



شورای عالی د افغانستان بانک به تاریخ های ۲۷ و ۲۸ قوس ۱۳۹۷ تحت ریاست محترم خلیل صدیق رئیس شورای عالی و رئیس کل د افغانستان بانک تشکیل جلسه داد.

شورای عالی د افغانستان بانک طبق اجندا، گزارش عملکرد و دستاوردهای د افغانستان بانک طی سال مالی ۱۳۹۷ در عرصه های نظارتی، سیاست پولی، چارچوب حقوقی، ثبات و استحکام نظام مالی، امور مدیریتی و سایر موضوعات مرتبط را مورد بحث و ارزیابی قرار داده که عمده ترین موضوعات مطروحه این جلسه مختصراً ارائه میگردد.

در ابتداء وضعیت اقتصادی کشور (رشد اقتصادی و تطبیق سیاست پولی از آغاز سال مالی ۱۳۹۷ تا ۲۸ عقرب ۱۳۹۷)، عوامل تغییرات، وضعیت نرخ تورم، بیلانس تادیات، اهداف و چارچوب سیاست پولی و ارزی کشور، ابزار سیاست پولی، روند رشد پایه پولی، نرخ مبادله افغانی در مقابل اسعار و وضعیت سکتور بانکی مورد بحث قرار داده شد.

شورای عالی د افغانستان بانک طی این جلسه مقررۀ تبدیل بانک متعارف به بانک اسلامی و مقررۀ صنف بندی دارایی ها و تخصیص جبران خساره بانکداری اسلامی را که هر کدام به ترتیب ظرف ۱۴ صفحه و ۱۶ صفحه از سوی بورد نظارت شرعی د افغانستان بانک تائید گردیده بود، منظور

شورای عالی د افغانستان بانک بعد از

استماع گزارش سیاست پولی برای سال مالی ۱۳۹۸، پلان سیاست پولی برای سال مالی ۱۳۹۸ را مورد تائید قرار داده و تعدیلات وارده در مقررۀ لیلام اسعار خارجی را که از سوی هیئت عامل در ۱۵ صفحه تائید گردیده بود، منظور نمود.

طرز العمل لیراف کریدت های وارداتی د افغانستان بانک که از سوی هیئت عامل در ۱۱ ماده تائید گردیده بود، طی این مجلس شورای محترم عالی به بحث گرفته شده و پس از تبادل نظر منظور نمود.

قابل یاد آور است که شورای محترم عالی بانک بالاترین مرجع تصمیم گیری د افغانستان بانک بوده که در هر ربع تشکیل جلسه داده و روی موضوعات مختلف سیاست گذاری، طرح فعالیت های بانک، اجراءات و دستاوردها بحث و تبادل نظر نموده و تصمیم لازم را جهت بهبود عملکرد د افغانستان بانک و نظام بانکی اتخاذ می نماید. □

نمود.

شورای عالی د افغانستان بانک استراتیژی د افغانستان بانک در رابطه به بانک های ضعیف را در پرنسپ منظور نموده و به آمریت نظارت امور مالی وظیفه سپرد تا طبق هدایات شورای عالی، تعدیلات لازم را در استراتیژی از لحاظ زمان بندی و شکلیات آن وارد نموده و جهت تصویب نهایی به مجلس بعدی شورای عالی د افغانستان بانک ارائه نماید.

در ادامه، شورای عالی د افغانستان بانک پالیسی ارتباطات د افغانستان بانک را که از سوی هیئت محترم عامل تائید گردیده بود، در پرنسپ منظور نموده و به آمریت عمومی دفتر ریاست وظیفه سپرد تا عنوان پالیسی ارتباطات د افغانستان بانک را به لایحه ارتباطات و معلومات د افغانستان بانک تغییر داده و سایر تغییرات لازم را طبق نظریات شورای عالی در آن وارد نموده و به جلسه بعدی شورای عالی گزارش دهد.

د افغانستان بانک او د تدارکاتو ملي ادارې ترمنځ د معلوماتو د ادلون بدلون په اړه هوکړه لیک لاسلیک شو



کابل، ۱۳۹۷ د مرغومی ۴ - د افغانستان بانک د مالي معاملاتو او راپورونو د څېړنې مرکز او د افغانستان د چارو ادارې تر عمومي ریاست د تدارکاتو ملي ادارې تر منځ د معلوماتو د ادلون بدلون د همکارۍ هوکړه لیک لاسلیک کړ. د افغانستان بانک لوي رئیس ښاغلي خليل صديق وويل چې د دي هوکړه لیک د لاسلیک کولو موخه د معلوماتو ادلون بدلون، د اطلاعاتو شریک کول، دپیسو وینځلو او د جرایمو څخه د تر لاسه شویو عوایدو مخنیوي دي.

ښاغلي صديق زیاته کړه چې د افغانستان بانک تل هڅه کړې ده څو د اداري فساد او د هغو تهدیداتو سره چې د هېواد د پرمختګ د خنډ لاره ګرځي په کلکه سره مبارزه وکړي څو د رڼې مالي معاملاتو لپاره زمینه برابره شي. ورپسې د افغانستان د تدارکاتو د ملي

واحد الله نوشیر د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي محمد قسیم رحیمي، د افغانستان بانک د مالي معاملاتو د راپورونو د څېړنې مرکز آمر ښاغلي نثار احمد یوسفزي، د افغانستان د بېلا بېلو آمریتونو آمرین او د تدارکاتو د ملي ادارې د رئیس ورسره پلاوې هم کډون کړې وو. ■

ادارې رئیس ښاغلي الهام عمر وویل چې د افغانستان د تدارکاتو ملي اداره هڅه کوي څو د تدارکات په بهیر کې روڼتیا رامنځ ته شي او د هغو شرکتونو چې غواړي د خپلو پیسو د سپینولو په موخه د قراردادنو د ترلاسه کولو لپاره هڅه کوي، مخنیوي وشي. د یادونې وړ ده چې په دي پروګرام کې د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي

د بریښنايي اداینې د سیستم د طرحې د پراختیا په اړه عامه پوهاوی



څخه مخنیوی دی.

د افغانستان بانک هڅه کوي چې سوداګر خپل ګمرکي اداینې په خوندیتوب او سرعت سره د بریښنايي سیستم له لارې ترسره کړي، خو له اداري فساد، پیسو وینځلو او ترهګرۍ له تمویل څخه مخنیوی وشي.

دیادونې وړ ده چې د عامه پوهاوي ورکشاپ کې د مالي وزارت، د سوداګرۍ خونو استازو، د بانکونو د ټولنې مشر او د افغانستان بانک د بېلابېلو آمریتونو یو شمېر آمرینو او ګڼ شمېر سوداګرو هم ګډون کړی وو. □

فعال دی، خو وروسته له دې به دا چارې د سوداګریز بانکونو له لارې هم ترسره شي او سوداګرو ته به آسانتیاوې رامنځته کړي چې د افغانستان له ګوټ ګوټ څخه د بانکونو په څانګو کې خپل سوداګریز مالیات تحویل کړي.

د بریښنايي اداینې سیستم د طرحې پراختیا موخه اغیزمن بانکي خدمتونه، خوندیتوب، په مالي معاملاتو کې آسانتیاوې رامنځته کول، ګواښونو کمول، پرته له کوم جغرافیایي خنډ څخه د دولت د عوایدو راټولول، د خلکو ترمنځ د بانکدارۍ دودول، د غیر نقدي معاملاتو دودول او د بانکونو ټولو له زړیدو

د ۱۳۹۷ کال د مرغومي ۱۲ مه — د افغانستان بانک، مالي وزارت، سوداګریزو خونو استازو له ګڼ شمېر سوداګرو سره د بریښنايي اداینې د سیستم د طرحې د پراختیا په اړه د افغانستان بانک په مرکزي دفتر کې دعامه پوهاوی ښوونیز ورکشاپ په لاره واچوه.

د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي محمد قسیم رحيمي د بریښنايي اداینې سیستم د طرحې د پراختیا د عامه پوهاوی ښوونیز ورکشاپ موخه هم د اداینې سیستم پرمختګ وباله او زیاته یې کړه چې د بریښنايي اداینې سیستم په د افغانستان بانک کې له څو کلونو راهیسې

مقایسه ربعوار خدمات و تسهیلات نظام بانکی

ربع چهارم ۲۰۱۷ الی ربع سوم ۲۰۱۸

نظام بانکی افغانستان که شامل بانک های دولتی، بانک های خصوصی و فروع بانک های خارجی می باشد، خدمات و تسهیلات مختلف را جهت سهولت به مردم عزیز ما در سایر نقاط کشور عرضه و ارائه میدارند.	اعتبار و اعتماد مردم به نظام بانکی کشور می باشد.	میلادی به تعداد ۲،۰۱۶ کارت رسید که در مقایسه با ربع چهارم ۲۰۱۷ افزایش ۵۰۰ مشترک را نشان میدهد. به همین منوال تعداد دبیت کارت ها نیز افزایش قابل ملاحظه نموده است. طوریکه طی ربع چهارم ۲۰۱۷ تعداد آن به ۳۳۵،۲۷۴ کارت میرسید، اما طی ربع اول ۲۰۱۸ میلادی به ۳۷۰،۲۸۸ کارت، در ربع دوم ۲۰۱۸ میلادی به ۴۱۵،۳۹۹ کارت و طی ربع سوم ۲۰۱۸ میلادی تعداد آن به ۴۵۵،۳۷۶ کارت ثبت گردید است که در مقایسه با تعداد دبیت کارت های ربع چهارم ۲۰۱۷، افزایش ۱۲۰،۱۰۲ کارت را می نمایند.
نظام بانکی افغانستان طی سه ربع اول سال ۲۰۱۸ به دستاورد های نایل شده است که در ذیل مختصراً به آنها اشاره می نمائیم.	به همین ترتیب تعداد مقروضین نظام بانکی که در ربع چهارم ۲۰۱۷ میلادی به تعداد ۶۴،۱۰۳ ثبت گردیده بود، طی ربع اول سال ۲۰۱۸ میلادی به تعداد ۶۶،۴۲۷، طی ربع دوم ۲۰۱۸ به تعداد ۶۸،۵۴۵ و طی ربع سوم ۲۰۱۸ میلادی به ۷۱،۱۶۵ رسیده است که در مقایسه با به ربع چهارم ۲۰۱۷ میلادی افزایش تعداد ۷۰۶۲ قرضه گیرنده را نشان میدهد.	جهت معلومات بیشتر در مورد تعداد بانک ها، تعداد نماینده گی ها، تعداد ماشین های اتومات صرافی و سایر تسهیلات به جدول ذیل مراجعه کنید.
تعداد مجموعی سپرده گذاران نظام بانکی که در ربع چهارم ۲۰۱۷ میلادی به تعداد ۳،۳۹۶،۶۲۹ میرسید، طی ربع اول ۲۰۱۸ میلادی به تعداد ۳،۴۲۲،۶۷۰، طی ربع دوم ۲۰۱۸ میلادی به تعداد ۳،۵۱۵،۳۷۷ و همچنان در ربع سوم ۲۰۱۸ میلادی به ۳،۵۸۹،۹۷۲ رسید که در مقایسه با ربع چهارم ۲۰۱۷ میلادی به تعداد ۱۹۳،۳۴۳ سپرده گذار در نظام بانکی افزود گردیده است که این موضوع نشاندهنده افزایش	کارت های اعتباری (کریدت کارت و دبیت کارت) که علاقمندان خود را در نظام بانکی کشور دارد و مردم بجای پول نقد از آنها استفاده بعمل میآورند، جایگاه خود را یافته است. تعداد کریدت کارت ها طی ربع چهارم ۲۰۱۷ به ۱،۵۱۶ کارت میرسید، اما تعداد این کارت ها در ربع اول ۲۰۱۸ به ۱،۷۴۲ کارت، طی ربع دوم ۲۰۱۸ به ۱،۹۵۷ و در ربع سوم ۲۰۱۸	

بانک ها	ربع چهارم ۲۰۱۷	ربع اول ۲۰۱۸	ربع دوم ۲۰۱۸	ربع سوم ۲۰۱۸
تعداد بانک ها	15	15	15	14
بانک های دولتی	3	3	3	3
بانک های خصوصی	9	9	9	8
فرع بانک های خارجی	3	3	3	3
تعداد نماینده گی ها	416	416	416	414
تعداد نمایندگی بانک های دولتی	130	130	130	130
تعداد نماینده گی بانک های خصوصی	281	281	281	279
تعداد نماینده گی بانک های خارجی	5	5	5	5
تعداد سپرده گذاران	3,396,629	3,422,670	3,515,377	3,589,972
تعداد مقروضین	64,103	66,427	68,545	71,165
تعداد ماشین های اتومات صرافی	248	249	315	332
تعداد کریدت کارت ها	1,516	1,742	1,957	2,016
تعداد دیبت کارت ها	335,274	370,288	415,399	455,376
ارقام به میلیون افغانی				
مجموع دارایی	316,137	295,089	307,650	309,157
مجموع قروض خالص	41,801	38,163	42,122	43,205
مجموع سپرده ها	270,256	250,230	263,305	264,924
مؤسسات غیر بانکی				
تعداد عرضه کننده گان خدمات پولی	1108	1,102	1,155	1,289
تعداد صرافی ها	1748	1,666	1,647	1,697

منبع جدول: آمریت عمومی نظارت امور مالی

بانکونه او د پانګې بازارونه (دوه اړخیزه اړیکه)



عبدالغفور سهیل
د عملیات بازار د عمومي آمریت
د پانګونې مدیر

دا جوته کوي چې یو پوړونکی څه کیفیت لري په دې معنی چې پوړونکي خپل پور په خپل وخت سره بیرته بانک ته تحویل کړی او کنه؟ د دې معلوماتو په اساس د پانګې بازار پوړونکي شرکت د ننوتلو او یا نه ننوتلو اجازه ورکوي. له بلې خوا د پانګې بازار پرمختګ سره پانګوال کولای شي په کمه بیه او ډیره ګټه په بانکونو کې پانګونه وکړي. دا پانګونه وروسته بانکونه ته زمینه مساعدده

مسئولين په دې لټه کې شول، تر څو د دې دوو سیالانو تر منځ یووالی او بیلابنس رامنځ ته کړي. داسې بیلابنس چې د دې دوو سیالانو سیالۍ په یو ډول هم غبرۍ واپړوي.

وروستیو څیړونو څرګنده کړې چې دا دوه سیالان کیدای شي چې یو د بل پوره کوونکي شي. په دې معنی چې د دې دواړو سیالانو ترمنځ داسې اړیکې رامنځ ته شې، تر څو بانکونه د پوړونکو شرکتونو د معلوماتو زیرمه وګرځي او د پانګې بازارونه د دغو معلوماتو په بنسټ شرکتونه د پانګې بازار ته ور وپيژني.

د بانکونو دوه خورا مهمې برخې کولای شي چې یوه ګډه لار د دې دوو سیالانو ترمنځ برابره کړي. دا دوه مهمې برخې یوه د پوړونو د خوندیتوب برخه ده او بله یې د بانکونو د پانګو حساسیت د ګواښونو پر وړاندې ده. په لومړۍ برخه کې، بانکونه د خوندیتوب په برخه کې

بانکونه او د پانګې بازار څه ډول اړیکې لري؟ په دې وروستیو کې دا جوته شوی ده چې بانکونه او د پانګې بازارونه یو د بل سیالان نه، بلکې یو د بل پوره کوونکي دي. دې څرګندونو د بانکونو او د مالي بازارونو په پالیسیو کې هم خورا ډیر بدلونونه را منځ ته کړي دي.

په دې وروستیو کې مالی مقررات او پالیسي بدلون موندلی او د دې بدلون سبب د بانکونو او د پانګې د بازارونو نږدې او مثبتې اړیکې بلل کېږي. پخواني لیدلوري دا څرګندوي چې بانکونه او د پانګې بازارونه دوه سیالان د مالي تمویلولو لپاره په سیالۍ کې دی. د دې لیدلوري په پام کې نیولو سره، بانکونه او د پانګې بازارونه داسې سیالۍ لري چې د یوه پرمختګ د بل په ضرر ګڼل کېږي. دا سیالۍ په ډیره کچه د مالي شرکتونو او مالي پانګو په زیان ګڼل کېږي. له همدې کبله وه چې د بانکونو او د پانګې د بازار

وي، ترڅو هغه پورونه چې د گواښ كچه يې لوړه وي شركتونه ته ورکړي او له دغو پورونه زياته گټه ترلاسه کړي. د يادونې وړ ده كه د پانگې بازار دا زمينه مساعده نه كړي، نو بانكونه بيا داسې د لوړ گواښ پورونه نه شي ورکولاي.

د پانگې بازار او بانكونه يو پر بل خورا زيات ولاړ وي. د بيلگې په ډول بانكونه په ډيره كچه د پانگې بازارونه څخه ملاتړ كوي. بانكونه د پورونو د كيفيت او څرنگوالي، د پورونو د وړدولو، او د نويو پورونو په ورکړې سره كولای شي چې پانگه والو ته مثبت سگنال ورسوي. دا كار د هغو وړو شركتونو لپاره چې د پانگې په بازارونو كې ډيره پيژندگلوی نه لري، خورا ډيره گټه رسوي او د دې سبب گرځي چې پانگه وال د بانكونو د پورونو د اعلانولو پر بنسټ په دغو وړو شركتونو كې پانگونه وکړي.

له بل لوري هر كله چې بانكونه يوه واره شركت ته د پور د ورکړې او ياهم د پخواني پور د نوي كيدلو اعلان وکړي د ياد شركت د اسهامو نرخ او گټه د پانگې په بازارونو كې په خورا ډول لوړيږي. دا كار د دی لامل گرځي چې ياد شركت كه څه هم نوی وي او د پانگې په بازارونو كې تجربه ونه لري، خو بيا هم خپل اسهام د پانگې په بازارونو كې په

ښه بيه پلوري.

د دې گټې يوازينی لامل د بانكونو له لوري د نوی پور اعلان او يا هم د پخواني پور د نوي كولو اعلان ياد شركت ته بلل كيږي. د يادولو وړ ده چې كوم ستر شركتونه چې د پانگې په بازار كې فعاليت لري، د بانكونو د پور اعلانول د هغوی د اسهامو په بيه ډير اغيز نه لري. دا ځكه چې دغه شركتونه په خورا زياته كچه خپل د مالي حالت معلومات خپاره كړي دي. لكه څرنگه چې مو مخكې څرگنده كړه واره شركتونه په خورا زياته كچه د بانكونو د نوي پورونو او ياهم هغوی ته د پخوانيو پورونو د نوي كيدو د اعلان څخه د پانگې په بازارونو كې په لوړه كچه گټه اخلي.

د څيړنو پر بنسټ، د بانكونو د پور ورکړه، شركتونو ته د دې سبب كېږي، خو مالي او د پانگې بازارونو ته د يادو شركتونو د لاس رسي لگښت كم شى. هغه شركتونه چې د لومړي ځل لپاره غواړي د پانگې بازار ته لاس رسي ومومي (IPO)، كه چيرې دغه شركتونه له پخوا د بانكونو سره د پورونو ښې اړيکې ولري، نو د دغه شركتونو د اسهامو بيه به هم په ښه ارزښت سره د پانگې په بازارونو كې پلورل كيږي.

تحقيقاتو دا هم جوته كړې چې بانكونه او د پانگې بازار يو له بل سره اړيکه لري او د يو بل لپاره خورا گټه راوړونكي دي. كوم معلومات چې د پانگې بازارونه بانكونو ته ورکوي، خورا مهم وي او كوم بانكونه چې دغه معلومات په ښه ډول سره کاروي د هغوی گټه به هم د نورو بانكونو په پرتله زياته وي. خو هغه بانكونه چې مالي او د پانگې بازارونو ته لاس رسي نه لري او يا هم نه شي كولای چې د پانگې د بازارونو معلومات په صحيح ډول سره وکاروي، نو د دغو بانكونو گټه به هم د پام وړ نه وي. نو په ټوليز ډول سره كه چيرې د پانگې بازارونه په يوه هېواد كې د پرمختگ په حال كې وي، نو دغه پرمختگ د دې سبب گرځي تر څو بانكونه له خپلو زړو او پخوانيو خدماتو څخه نوي فعاليتونو ته مخه كړي، خو د پانگې د بازارونو ترڅنگ د يوه پياوړي مالي نظام په جوړولو كې د پام وړ رول ولوبوي. ■

منابع:

- 1- <https://voxeu.org/article/banks-and-capital-markets-two-way-nexus>
- 2- <https://www.ft.com/capital-markets>

توسعه خدمات مالی و نقش آن در رشد اقتصادی فراگیر



محمد امان حیدری
تحلیلگر آمار و ارقام آمریت عمومی
توسعه خدمات مالی

اقتصادی خانواده های دارای عاید پائین و نسبتاً متوسط مؤثر واقع شود.

نقش توسعه خدمات مالی بر رشد فراگیر

رشد فراگیر در واقع یک واژه پُر دغدغه برای کشورهای روبه توسعه است که این واژه هم سطح توسعه خدمات مالی (Financial Inclusion)، در کشورها می باشد. نتایج پژوهش های متعدد نشان میدهد که دسترسی به خدمات و محصولات مالی رسمی و استفاده پایدار و مؤثر از آن در بهبود وضعیت رشد فراگیر و رفاه اقتصادی قشر دارای عاید پائین و نسبتاً متوسط نقش مثبت داشته و می تواند اثرات شاگ های منفی اقتصادی را کاهش دهد. به شکل نمونه میتوان از نظر رنکاراجن (Rangarajan) در سال ۲۰۰۸، یادآوری کرد، چون او معتقد بود که توسعه خدمات مالی (Financial Inclusion)، برای وضعیت مردم آسیب پذیر و فقیر دارای اهمیت بوده و بنابر آن توسعه خدمات

افغانستان کشور است کوهستانی و محاط به خشکه که میان آسیای جنوبی و آسیای مرکزی موقعیت داشته و از لحاظ تاریخی چندین دهه تجاوز خارجی و جنگ های داخلی را تجربه کرده است. بر مبنای گزارش سرشماری وضعیت زنده گی در افغانستان، در سال ۱۷-۲۰۱۶ میلادی حدود ۴۷.۷ درصد نفوس کشور کمتر از پانزده سال عمر داشته و به این ترتیب در میان چهار کشور دارای بیش ترین نفوس جوان رده بندی گردیده است. به همین ترتیب در کشور در هر خانواده به طور اوسط ۸ نفر زنده گی کرده که بیانگر رشد بی رویه جمعیت در این کشور می باشد.

به همین منوال در حدود ۴۴.۶ درصد نفوس افغانستان از عدم مصونیت غذایی رنج می برند. سطح فقر در کشور ۵۴.۵ درصد، ضریب جینی ۰.۳۱ درصد، نرخ بیکاری در نیروی کار جوان به ۳۰ درصد میرسد. ۴۴.۳ درصد نیروی کار کشور در بخش زراعت، ۱۹.۷ درصد آن در بخش خدمات، ۱۱ درصد آن در تجارت خُرد، ۹.۸ درصد آن در بخش های ساختمانی، ۸.۱ درصد آن در بخش صنعت و ۵.۸ درصد نفوس این کشور در سکتور حمل و نقل مصروف کار می باشند.

بادر نظر داشت وضعیت فعلی کشور، توسعه خدمات مالی یکی از امکانات موجود پالیسی برای بهبود وضعیت اقتصادی قشر دارای عاید پائین و نسبتاً متوسط در کشور می باشد. توسعه خدمات مالی از طریق تشکیل و تراکم پس انداز های انفرادی، دسترسی بهتر به قرضه های کوچک، خُرد و متوسط، دسترسی به خدمات ابتدایی بیمه، باعث کاهش اثرات منفی شاگ های اقتصادی شده و می تواند در کاهش فقر مطلق، نابرابری عاید و بهبود رفاه

سهل نفوس و اقشار آسیب پذیر جامعه به خدمات و محصولات مالی است. بدین مفهوم که به هر اندازه ای که تعداد نماینده گی های بانکی بیشتر باشد؛ نفوس بالغ کشور خوبتر و آسان تر به خدمات مالی رسمی دسترسی پیدا می کنند. افزایش دسترسی سهل دوران پولی و سرمایه گذاری ها را در اقتصاد افزایش داده که از این طریق بر رشد فراگیر و متغیرهای کلان اقتصادی اثر مثبت وارد می کند. ضمن آن، افزایش دسترسی به خدمات بانکی باعث مصونیت بیشتر نظام مالی کشور نیز می گردد. قرار شکل ۱؛ تعداد نماینده گی های بانکی در افغانستان از ۲۰۱۳ الی ۲۰۱۷ سیر صعودی داشته، اما بنا بر ساختار جغرافیایی و هزینه گزاف برای فراهم کننده گان خدمات مالی و پراکندگی نفوس در روستاها و شهرها به این میزان نماینده گی بسنده و کافی نبوده یعنی برای هر صد هزار نفر حدود ۲ نماینده گی رضایت بخش نمی باشد.

شکل (۱): تعداد نماینده گی ها بر یک صد هزار نفوس جوان



منبع: دیتابیس آمریت عمومی توسعه خدمات مالی و اداره مرکزی احصائیه تراکم سپرده های بانکی بر یک صد هزار نفوس جوان: معمولاً در جوامع یک تعداد افراد دارای مازاد وجوه و یک تعداد به کسر وجوه مواجه هستند. برای اینکه رابطه بین این دو قشر جامعه برای رضایت عمومی و رفاه عمومی برقرار گردد، نیاز به وساطت کننده و یا بانک می باشد که از یک طرف وجوه را از افراد دارای مازاد

مالی بر کاهش فقر و نابرابری اجتماعی اثر مثبت دارد؛ به همین منوال لیون (Levin) در سال ۲۰۰۵، اثرات علمی دو پدیده (سیستم مالی و رشد اقتصادی) و همچنان سنگ و کودان (Singh and Kodan) اثر گذاری توسعه خدمات مالی را بر توسعه اقتصادی با شواهد هندوستان به صورت واضح و آشکار بیان کردند. همه این ها می رساند که توسعه خدمات مالی بستگی مثبت با رشد فراگیر دارد. چون موضوع رشد فراگیر همانا توزیع منابع به شکل مناسب آن میان دسته سرمایه دار و فقیر است، به همین شکل توسعه خدمات مالی نیز توانمند سازی قشر آسیب پذیر در استفاده از خدمات مالی و کاهش خلأ میان سرمایه دار و فقیر را نشان میدهد.

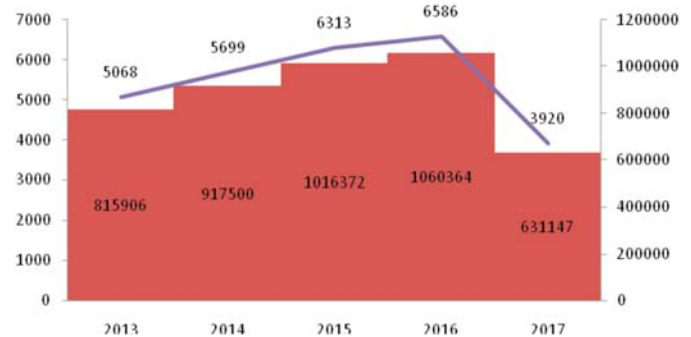
قابل ذکر است که مرجع که خدمات مالی را برای عامه مردم در کشورهای روبه توسعه فراهم می کند، معمولاً بانک ها هستند. بنابر کسر بودجه که کشورهای روبه توسعه دارند، ایجاد بازارهای مالی نه تنها به فایده شان نبوده، بل بر ضرر آن ها نیز تمام می شود. پس به هر اندازه که مردم به صورت سهل، با قیمت مناسب و بدون محدودیت قانونی به خدمات مالی دسترسی یابند، به همان اندازه وضعیت رفاهی شان در حالت بهتر قرار می گیرد. افغانستان نیز به عنوان یکی از کشورهای روبه توسعه با داشتن ساختار مالی مبتنی بر بانک، پس از سال ۱۳۸۰ شاهد تحول چشمگیر در سکتور مالی بوده است. برای اینکه میزان اثر گذاری آنها را بر رشد فراگیر بدانیم از روش احصائیوی Index for financial Inclusion، استفاده می کنیم و سه شاخص عمده ساختار توسعه خدمات مالی را که شامل تراکم نماینده گی ها، قروض و حسابات پس انداز می شود، مورد تحلیل قرار میدهم:

تراکم تعداد نماینده گی های بانک ها به تناسب یکصد هزار نفوس جوان: تراکم نماینده گی بانک ها در واقع نشاندهنده دسترسی

بدست آورده و به افراد که به کسر وجوه مواجه استند انتقال دهد و از طرف دیگر سرمایه گذاری و چرخه اقتصادی را از طریق تمویل سرمایه گذاری ها و تقویت رشد اقتصادی بهبود می بخشد. پس به هر اندازه که سپرده ها به شکل حسابات پس انداز بیشتر شود، به همان اندازه باعث تقویت سرمایه گذاری ها در جوامع می شود.

افغانستان به عنوان یکی از کشورهای عقب مانده برای تقویت سرمایه گذاری ها به افزایش سپرده ها در حسابات پس انداز منحیث محرک چرخه رشد اقتصادی نیازمند است. در اینجا میتوان وضعیت حسابات پس انداز را در افغانستان در شکل ۲ نشان داد:

شکل (۲) تعداد حسابات پس انداز بر یک صد هزار نفوس جوان



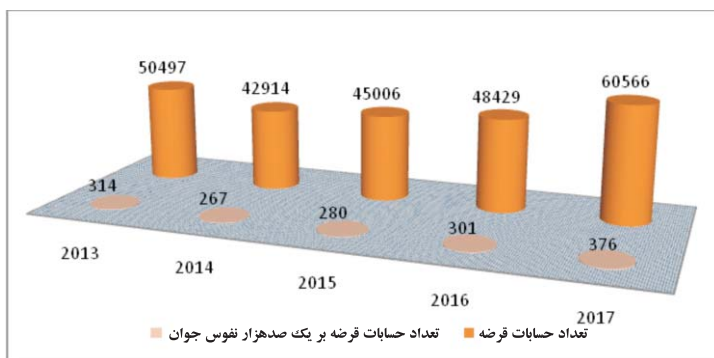
منبع: دیتابیس آمریت عمومی توسعه خدمات مالی و اداره مرکزی احصائیه

طوری که در شکل فوق نشان داده شده است، حسابات پس انداز بر هر یک صد هزار نفوس بالغ و جوان افغانستان در سال های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ میلادی پنجهزار نفر، در سال های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ میلادی شش هزار نفر و سرانجام در سال ۲۰۱۷ به حدود چهار هزار نفر رسیده است که دلیل عمده کاهش حسابات پس انداز در سال افغانستان را ناامنی، بی باوری، کم سواد و در نهایت در سال ۲۰۱۷ گرایش نزولی آن بر بسته شدن حسابات پس انداز نوی کابل بانک احتوا می نماید که در سال ۲۰۱۷ حدود ۴۰۰ هزار

حساب پس انداز را تصفیه و بسته کردند. در این حالت وضعیت سرمایه گذاری ها و تمویل آن از طریق بانک ها دشوار تر شده، چون حسابات که در واقع محرک سرمایه گذاری ها در جامعه بودند، آهسته آهسته سیر نزولی را اختیار کردند.

تراکم حسابات قرضه بر یک صد هزار نفوس جوان: بانک ها بخش عمده سیستم مالی کشور ها را تشکیل میدهند که روی دو هدف (دریافت سپرده ها و اعطای قرضه ها) فعالیت می کنند. پژوهش های زیادی وجود دارد که نشان دهنده اثر مثبت قروض بانک ها بر فعالیت های اقتصادی به ویژه رشد اقتصادی کشور هاست؛ به طور نمونه از پژوهش یکوبو و افوی (Yakubu and Affoi) در سال ۲۰۱۴ میلادی، مامان و هاشم (Mamman and Hashim) در سال ۲۰۱۴ میلادی و انورا و اوزورمبا (Onuorah and Ozurumba) در سال ۲۰۱۳ میلادی میتوان یادآوری نمود. این محققان با استفاده از روش های اقتصاد سنجی اثر مثبت قروض بانک های تجاری را بر رشد اقتصادی کشور نایجریا تحلیل و بررسی کردند و اثر مثبت آن را از نتیجه تحقیق خویش بدست آوردند. بناءً با این وضعیت در افغانستان نیز میتوان نتیجه آنرا بر رشد اقتصادی تحلیل نمائیم. این تحلیل را در شکل ۳، به نمایش می گذاریم:

شکل (۳): تعداد حسابات قرضه بر یک صد هزار نفوس جوان



منبع: دیتابیس آمریت عمومی توسعه خدمات مالی و اداره مرکزی احصائیه

- (2018), Balancing Inclusion, Integrity and Stability Frankfurt am Main, Germany, 2.edition, p.6.
4. Lederle, Nicole (2009), Exploring the Impacts of Improved Financial Inclusion on the Lives of Disadvantaged People, Submitted for the Degree of Doctor of Philosophy, Heriot-Watt University School of the Built Environment, p. 1.
 5. Lakštutienė A, & Barkauskaitė A. (2016). Evaluation of relationship between banks lending activities and the economies in Baltic countries. Copernican Journal of Finance & Accounting, 5(1), 3. <http://dx.doi.org/10.12775/CJFA.2016.00.1>
 6. Levin, R. (2005). Finance and growth: theory and evidence: handbook of economic growth. Retrieved April 12, 2014, from National Bureau of Economic Research Organisation: <http://www.nber.org/papers/w10766.pdf>.
 7. Rangarajan, (2008), Report of the Committee on Financial Inclusion, Government of India.
 8. Singh, K., & Kodan, S. A. (2011). Financial inclusion development and its determinants: an empirical evidence of indian states. The Asian Economic Review, 133.
 9. World Bank. 2014. Global Financial Development Report 2014: Financial Inclusion. Washington, DC: World Bank. doi:10.1596/978-0-8213-9985-9. License: Creative Commons Attribution CC BY 3.0. P, 1.

مصونیت غذایی، کم سواد، کم درآمدی، فواصل نفوس از ساحات تحت پوشش فراهم کننده گان مالی و مشکلات عدم تطبیق قوانین در راستای توسعه خدمات مالی فراز و نشیب را تجربه کرده است، اما فرصت های چون ایجاد چارچوب قانونی مناسب، سهل سازی پروسه افتتاح حسابات، کار روی دانش و مهارت های مالی، روی کارگیری چارچوب مناسب فعالیت نهادهای پول الکترونیکی، بانکداری از طریق نماینده (Agent Banking)، تشویق و ترغیب مردم از دید فرهنگی برای استفاده از محصولات مالی و بانکی که از طریق بانک های اسلامی فراهم می گردد و ... عملاً دارد که راه را برای تقویت میزان توسعه خدمات مالی در کشور بهبود می بخشد و سطح فشار های معضلات اجتماعی را کاهش میدهد و در نهایت بر مسایل فقر و نابرابری غالب آمده و رشد فراگیر را در جامعه تقویت می نماید. ■

منابع

1. Central Statistics Organization (2018), Afghanistan Living Conditions Survey 2016-17. Kabul, CSO, ISBN: 978-9936-8050-7-1
2. Dr. Ap Faure, (2013), Financial system: An introduction, Quoin Institution (Pty) Limited & Bookboon.com, 1st edition, p, 9.
3. Frankfurt School of Finance & Management gGmbH, Adickesallee 32-34, 603222, Certified Expert in Financial Inclusion Policy,

طوری که در بالا اشاره گردید به هر اندازه که قرضه ها در ساختار سیستم مالی افزایش یابد، نرخ رشد اقتصادی نیز نسبت به آن افزایش می یابد. پس به هر اندازه که حسابات قرضه بیش تر گردد، به همان اندازه روند یا جریان سرمایه گذاری ها بهتر و معضلات اجتماعی چون بیکاری نیز میتوانند جریان افت را اختیار کنند. قرار شکل ۳، در افغانستان حسابات قرضه از سال ۲۰۱۳ الی ۲۰۱۷ میلادی روند روبه رشد داشته که در سال ۲۰۱۷ میلادی از هر صد هزار نفوس جوان ۳۷۶ نفر به قرضه دسترسی پیدا کرده اند. این موضوع بیانگر نقش خوب بانک های تجارتي در روند رشد اقتصادی کشور می باشد و در صورت که این فرایند سالانه روبه بهتر شدن گراید، وضعیت اقتصادی بهبود یافته و افغانستان از معضلات کلان اجتماعی چون فقر و بیکاری که امروز به آن دست و پنجه نرم می کند تا حدی بیرون خواهد رفت.

نتیجه گیری

افغانستان همواره از نگاه وضعیت جغرافیایی چون کوهستانی بودن مناطق و مساحت اش، پراکندگی نفوس تا معضلات اجتماعی نظیر فقر، بیکاری، مصروفیت اکثریت نفوس بر زراعت، عدم

د ۲۰۱۸ زیږدیز کال اقتصادي کړنو ته ځغلنده کتنه



حمیدالله فیاضی

د افغانستان بانک د ریاست د دفتر د لوی
آمریت د عامه پوهاوی مدیر

صنعت ته هم سم پام ندی شوی، ځکه
ټول خلک لومړی خوندیتوب او ورپسې
د پانګې اچونې او سوداګرۍ د پراختیا
هبله لري.

د نړیوال بانک راپور پرنسټ د افغانستان
بل لاسته راوړنه دا وو چې د ډي بي ای
د راپور له مخې افغانستان د سوداګرۍ په
برخه کې په اصلاحاتو کې له ۱۸۳ هېواد
څخه ۱۶۰ هېواد ته پورته شوی دی او
دولت توانیدلای چې څه نا څه د فساد
مخه ونیسي او د ښې حکومتوالۍ لپاره
لارې چارې هوارې شي.

په همدې کال کې د ټاپي د ګازو د نل
لیکې عملي کار هم پیل شو، ټاپي، له

رسیري، چې بیا استانبول او وروسته ازادو
اوبو ته لار پیدا کوي.

دغه راز، ۲۰۱۸ زیږدیز کال د صادراتو له
اړخه بیا د لاسته راوړنو ډک بلل کېږي،
د دې کال په نهه میاشتو کې د تېر کال
په پرتله ۱۹ په سلو کې په صادراتو کې
زیاتوالی راغلی دی. په ۲۰۱۸ کال کې
هوايي دهلیزونه جوړ شول، افغانستان
اوس د نهو هوايي دهلیزونو له لارې
سوداګریز توکي بهرنیو هېوادونو ته
صادروي چې د دې دهلیزونو د پرانېستې
له برکته اوس مهال د افغانستان
محصولاتو نړیوال بازار پیدا کړی او
صادرات او واردات د یوه یا دوو
هېوادونو سربېره ګڼ شمېر هېوادونو ته
ترسره کېږي.

د سوداګرۍ او صنایعو خونې د معلوماتو
له مخې، چې په ۲۰۱۸ کال کې یې د اته
سوه میلیونو ډالرو په ارزښت ۲۵۰ زره ټنه
میوه او ۲۷۰ زره ټنه ترکاری بهرنیو
هېوادونو ته صادره شوې ده.

خو د ټولو لاسته راوړنو سره سره بیا هم
په ۲۰۱۸ کال کې پانګونه ټیټه وه، د نا
امنۍ له امله پانګوال په ویره کې وو او

افغانستان په ۲۰۱۸ کال کې د تاریخي
پېښو او بدلونونو شاهد وو چې پر
وړاندې یې تر ټولو ستر خنډ نا امني او د
جګړې دوام وه چې پرمختګونه یې له
ننګونو سره مخ کړي وو، خو له دې سره
سره افغان دولت یو شمېر لاسته راوړنې
هم درلودې چې له دې ټولګې څخه د
۲۰۱۸ کال په درشل کې د هوايي
دهلیزونو جوړیدل، د صادراتو د زیاتېدل،
د اوبو د بندونو جوړیدل، د برېښنا انرژۍ
د لیرد، له نړیوالو هېوادونو سره د اړیکو
پراختیا، د افغانستان محصولاتو ته بازار
موندنه او د عوایدو د زیاتوالي له اړخه
مهم کال وو، خو د دې کال وروستی
میاشتې تر ټولو لوی خبر د لاجوردو د
لارې پرانېسته وه.

د ډیسمبر په دیارلسمه په هرات کې د
لاجورد ټرانزیتی تاریخي لاره پرانېستل
شوه. د لاجوردو لار د افغانستان د هرات
له تورغونلۍ څخه پیلېږي او د
ترکمنستان هېواد د ترکمن باشي بندر ته
رسیري. د آذربایجان د باکو له ښاره تر
تبریدو وروسته، د ګرجستان تفلیس سره
ښکېلي او له هغه ځایه به د ترکیې قارس ته

اړه له نړیوالو په ځانګړي توګه د پیسو نړیوال صندوق سره کړې وې، تر څپرې او پلټنې لاندې ونيول شوې.

سره له دې چې افغانستان د نا امنۍ او وچ کالۍ له مخې له ستونزو سره لاس او ګریوان وو، خو افغان دولت وټوانید چې له دې ستونزو سره سره خپلې مبارزې ته دوام ورکړي او د افغانانو د ننگونو د کموالي په موخه خپلو هڅو او هاندونو ته دوام ورکړي. □

اخیستنې:

1. <https://www.avapress.com/>

ps/news

2. <https://www.worldbank.org/>

ps/country/afghanistan/
publication/labor-migration-
can-help-boost-afghanistans-
growth

3. <https://www.worldbank.org/>

ps / news / press -
release/2017/11/21/
afghanistan-economic-
growth

ثبات ساتنه، په ټیټه کچه د تورم ساتنه، د اسعارو د زیرمې ډیریدل او د هېواد مالي نظام د ټینګښت له هڅو څخه د پیسو نړیوال صندوق تائیدول، د افغان حکومت لپاره یوه ستره بریا شمېرل کېږي.

د پیسو نړیوال صندوق (IMF) د راپور له مخې د سیمه ایزو هېوادونو پولي ارزښت له کمیدو سره سره د افغانۍ پیسو ارزښت د ۲۰۱۸ تر پایه پورې کابو ۹ سلنه کمښت موندلی او د سیمې هېوادونو په پرتله تر ټولو لږ کمښت دی چې د ګاونډیو هېوادونو په پرتله د افغانستان د ټیټ تورم ښودنه کوي.

د یادونې وړ ده چې د پیسو نړیوال صندوق څلورم پړاو ارزونه کې د ملي عوایدو راټولیدل، د ملي بودیجې په ترتیب اصلاحات، د مالي ثبات ساتنه، اقتصادي وده، د تورم نرخ کنټرول، د هېواد د اسعارو زیرمه، له فساد سره مبارزه او د هېواد د مالي نظام د ټینګښت شاخصونه شامل دي. همدا ډول په دې ارزونه کې هغه ژمنې چې د افغانستان دولت د مالي سکتورونو د اصلاحاتو، ښې حکومتوالۍ، له اداري فساد سره د مبارزې، د عوایدو په راټولولو، له مالي جرایمو سره مبارزه، د پیسو وینځلو د پروسې څخه مخنیوی، د ملي بودیجې روڼ لګښت، د خصوصي سکتور د پیاوړتیا، اقتصادي ودې او کار موندنې په

تر کمښت څخه د افغانستان له لارې پاکستان او هند ته د ګازو د نل لیکې غځولو پروژه کې د سیمې څلور مهم هېوادونه ښکېل دي. د ټاپي پروژې په پیلېدو سره افغانستان د لومړي ځل لپاره د دې امکان ترلاسه کوي چې د سیمې په کچه له خپل جغرافیایي موقعیت څخه پراخه ګټه پورته کړي. افغانستان ته د دې پروژې د ګټو په لړ کې کلنی حق العبور یې په سلګونو میلیونو ډالره دی او د دې ترڅنګ به زرګونه بیکاره ځوانانو ته د کار زمینه هم برابره شي.

د مرکزي احصائی د معلوماتو له مخې په ۲۰۱۸ کال کې اقتصادي وده څلور سلنه وه، خو د ۲۰۱۸ زیږدیز کال په لومړۍ ربع کې د افغانستان داخلي عواید دوه میلیارد افغانۍ لوړ شول چې دې زیاتوالي د کال تر وروستۍ نیټې دوام درلود او داخلي عوایدو لپاره چې ۱۶۹ میلیارد افغانۍ هدف ټاکل شوی وو، شاوخوا ۱۸۹ میلیاردو افغانیو ته ورسید.

دغه راز د سوداګرۍ د پرمختګ لپاره د چابهار بندر د پرائسټې په اړه د هند او ایران دولت همکاري وه چې له دې لارې افغانستان ته د وارداتو لیرد پیل شو. همدا شان د پیسو نړیوال صندوق په څلورم پړاو ارزونه کې د افغانستان له مالي او اقتصادي اصلاحاتو هرکلی وشو. د هېواد په اوسنیو حالاتو کې د اقتصادي

آشنایی با بروکرهای بازار مبادله اسعار

(Forex Market Brokers)



محبوب الله شریفی

مدیر خطرات آمریت عمومی عملیات بازار

امکان انجام معامله بین معامله گران از یک طرف و بانک ها و شرکت های تهیه کننده سیالیت (Liquidity Provider) را از سوی دیگر فراهم می آورند.

ECN یا Electronic

Communications Network

بروکرهای دیگری اند که علاوه

بر این که یک معامله گر امکان

معامله با بانک ها و تهیه کننده

»

interbank (بین البانکی) معاملات مبادله اسعار خارجی Forex، بدون نیاز به عبور از میز معاملات را می دهند.

بروکرهای NDD نظر به فعالیت با بانک ها و دیگر معامله داران اصلی بازار، امکان ارائه قیمت ها Bid (خرید) و Ask (فروش) بهتر و رقابتی تری را به مشتریان خود خواهند داشت و سرعت انجام معاملات نیز در این بروکر ها قابل قبول و مناسب است. بروکرها در این نوع معاملات، معمولاً علاوه بر مبلغ منتشر شده، یک مبلغ مشخص نیز تحت عنوان کمیشن (commission) بابت هر معامله از شرکت های بازار اسهام اخذ می نمایند.

بروکرهای NDD به نوبه خود به دو بخش دیگر (STP یا Straight Through

Processing و ECN یا Electronic

Communications Network) تقسیم

بندی می شوند.

STP یا Straight Through

Processing بروکر های اند که

هرگاه به بازار فارکس Forex نظر اندازیم به نام ها، اصطلاحات و عناوین مختلف و تخصصی رو به رو می شویم که یک بخش آنها در مورد انواع بروکر ها، حسابات و نام آنها می باشد. در اینجا هدف از بحث روی بروکرهای بازار مبادله اسعار یا فارکس، آشنائی با کارکردهای آنان در این بازار و اصطلاحات مربوط به آن میباشد که ذیلاً بطور مختصر به آنها اشاره می نمائیم.

Dealing Desk یا DD: این اصطلاح به معنی میز معاملات می باشد و این نوع بروکرها سازنده بازار (Market Maker) هستند و معمولاً درآمد معین از درک خرید و فروش اسهام دارند. درآمد این بروکرها می تواند با در نظر داشت نرخ بازار پائینتر یا بلندتر تعیین گردد.

No Dealing Desk یا NDD: این

اصطلاح به معنی بروکرهای "بدون میز

معاملات" میباشد. بروکر های NDD

امکان دسترسی مشتریان به بازار

طور مثال، Spread دو اسعار EUR/USD قرار دارد. هرچه Spreads بزرگتر باشد، فایده بیشتری برای شرکت فروشنده اسهام را به همراه خواهد داشت.

معاملات در بروکرهای مبادله اسعار باید با سرعت و بهره وری بالا انجام شوند تا معامله گر بتواند نسبت به شرایط بازار فوراً واکنش نشان دهد. این امر تنها مرتبط با پلت فرم تجاری نیست، بلکه عواملی مانند تکنالوژی Broker در قیمت گذاری، سافت ویرهای معتبر و دیگر جنبه های کیفی مرتبط با اجرای فرمایشات که از طریق نرم افزار (Platform) تجارتي بروکر منعکس می شوند، نیز در آن در نظر گرفته شوند. □

اصطلاحات:

1. Electronic یا ECN Communications Network شبکه ارتباطی الکترونیکی
2. Straight Through یا STP Processing بروسس مستقیم
3. Spreads تفاوت قیمت خرید و فروش اسعار در بازار سهام
4. Platform دیتایس

منابع:

1. <https://www.forexbrokersiran.com>
2. <https://www.regulatedforexbrokers.com>

STP و ECN امکان ارتباط معامله گر با بازار بین البانکی (Interbank) و خدمات سیالیت Liquidity provider های بزرگ را فراهم می سازند. بصورت خلاصه معاملات شما به شکل تجمعی و یا یک به یک (one by one) تحت تکنالوژی bridge و یا اتصال API به یک بروکر بزرگتر و یا یک شرکت خدمات سیالیت بزرگ متصل می شود و انتخاب حساب های ECN و STP انتخاب عاقلانه تری خواهد بود.

معامله در بازار Forex خطر بزرگ را به همراه نیز دارد و ممکن برای همه سرمایه گذاران مناسب نباشد، زیرا امکان دارد که تمام سرمایه خود را از دست بدهید.

یکی از مهمترین نکاتی که در یک بروکر معتبر باید به آن توجه شود، بخش خدمات پشتیبانی بروکر است. معاملات فارکس در ۲۴ ساعت شبانه روز انجام می شوند؛ بنابراین، خدمات پشتیبانی بروکر باید همواره قابل دسترس باشد.

بروکرهای فارکس از طریق Spreads و یا کمیشن کسب درآمد می کنند. Spreads تفاوت قیمت خرید و فروش یک سعر در بازار سهام است. بروکرهای بازار ساز (Dealing Desk)، میزان Spreads هر دو ارز را تعیین می کنند به

گان سیالیت را دارد، می تواند با سایر معامله گران بازار نیز به صورت مستقیم در ارتباط و معامله باشد. وقتیکه در یک سیستم ECN معامله انجام شود، احتمال دارد که طرف معامله دقیقاً یک شرکت بازار سهام باشد و در این نوع معامله معمولاً یکی از طرفین فایده بدست می آورد و طرف دیگر متحمل ضرر می شود. همچنین برخی از بروکرهای ECN به مشتریان خود اجازه می دهند تا مبالغ خود را به جای بروکر در بانک های طرف قرار داد نگهداری نمایند. این مورد باعث ایجاد امنیت دو چندان برای شرکت های بازار سهام میگردد و البته این اجازه در قالب قرار داد از طرف Trader صادر می شود که در صورت ضرر، بانک ملزم به پرداخت وجه معامله (از حساب شرکت فروشنده اسهام) به بروکر می باشد. موارد یادشده تعاریف و نکاتی اند که معمولاً در بسیاری از وب سایت های مرجع مربوطه در زمینه معاملات مبادله اسعار (Forex) ملاحظه میگردد.

طوریکه یادآوری گردید، بروکرهای

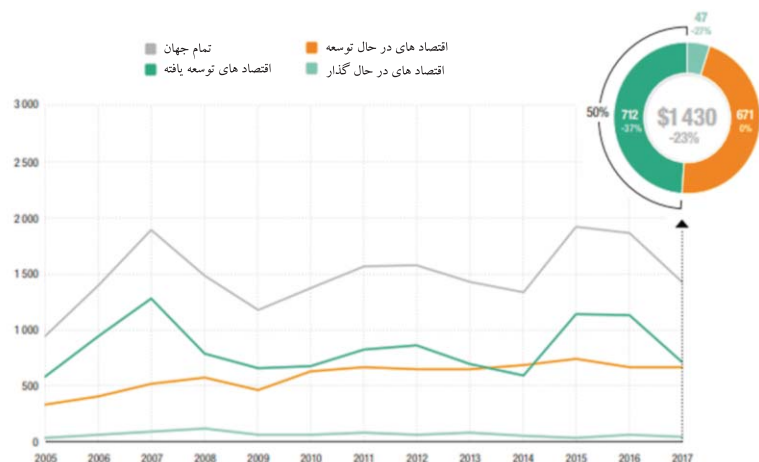
مختصري بر روند سرمايه گذاري در جهان

طی سال ۲۰۱۷ میلادی

۲۰۱۷ میلادی کاهش یافته است. این برگشت یا دوران منفی به چند عامل بر میگردد. یکی از عوامل که باعث نگرانی روی سرمايه گذاري های خارجی میشود، تغییرات ساختاری در طرح های سرمايه گذاري مستقیم خارجی می باشد. عامل دیگر آن کاهش قابل ملاحظه در نرخ بازدهی سرمايه گذاري مستقیم خارجی طی پنج سال گذشته است. طی سال ۲۰۱۷ نرخ بازدهی سرمايه گذاري مستقیم خارجی نظر به افت ثبت شده پنج سال گذشته به اندازه ۶.۷ درصد کاهش یافته است. نرخ بازدهی در طول این دوره، در اقتصادهای توسعه یافته روند نزولی ثابت را تجربه نموده است.

بوده که به ۷۲۰ میلیارد دلار رسیده است. جریان سرمايه گذاري مستقیم خارجی در کشورهای توسعه یافته و در حال گذار به شدت کاهش یافته، در حالیکه این روند در اقتصادهای در حال توسعه ثبات را نشان میدهد. در نتیجه، اقتصادهای در حال توسعه سهم فزاینده ای از جریان سرمايه گذاري مستقیم خارجی را طی سال ۲۰۱۷ میلادی به خود اختصاص داده اند که به ۴۷ درصد میرسد، در حالیکه میزان آن در سال ۲۰۱۶ میلادی به ۳۶ درصد میرسد. جریان سرمايه گذاري های قسماً تا متعادل بعضی از شرکت های سهامی طی سال های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ میلادی هر چند ناپایدار بوده، اما باعث افزایش سرمايه گذاري سرمايه گذاري های مستقیم خارجی گردیده بود. این روند طی سال

میزان سرمايه گذاري مستقیم خارجی جهان با کاهش ۲۳ درصدی طی سال ۲۰۱۷ میلادی به ۱.۴۳ تریلیون دلار امریکایی رسید، این در حالیست که میزان آن در سال ۲۰۱۶ میلادی به ۱.۸۷ تریلیون دلار امریکایی میرسد. جالب است بدانید اینکه، این کاهش در حالی رونما می گردد که سایر متغیرهای کلان اقتصادی چون تولید ناخالص داخلی و تجارت طی سال ۲۰۱۷ میلادی بهبود قابل توجه را تجربه کرده اند. کاهش در ارزش سرمايه شرکت های مدغم شده که ارزش آن از ۸۷۷ میلیارد دلار امریکایی سال ۲۰۱۶ میلادی به ۶۹۴ میلیارد دلار امریکایی رسیده است، در کاهش سرمايه گذاري ها تأثیرگذار بوده است. ارزش سرمايه گذاري در گرین فیلد نیز نشاندهنده کاهش ۱۴ درصدی



گراف ذیل جریان سرمایه گذاری خارجی، جهان و گروپ های اقتصادی (به میلیارد دالر و فیصدی)

جدول ذیل نشاندهنده نرخ بازده داخلی سرمایه گذاری مستقیم خارجی طی سال ۲۰۱۲ الی ۲۰۱۷ (به فیصد)

۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	
۶.۷	۷.۰	۶.۸	۷.۹	۷.۸	۸.۱	جهان
۵.۷	۶.۲	۵.۷	۶.۶	۶.۳	۶.۷	کشورهای توسعه یافته
۸.۰	۸.۱	۸.۵	۹.۵	۹.۸	۱۰.۰	کشورهای در حال توسعه
۶.۳	۵.۴	۷.۱	۱۰.۶	۱۲.۴	۱۲.۳	افریقا
۹.۱	۹.۵	۹.۹	۱۰.۶	۱۰.۸	۱۰.۵	آسیا
۱۰.۱	۱۰.۳	۱۱.۰	۱۱.۷	۱۱.۸	۱۱.۵	شرق و جنوب-شرق آسیا
۵.۷	۶.۴	۵.۵	۶.۱	۶.۷	۷.۲	جنوب آسیا
۳.۴	۴.۶	۴.۶	۴.۹	۵.۴	۵.۵	غرب آسیا
۵.۶	۵.۳	۵.۲	۶.۶	۶.۷	۷.۹	امریکای لاتین و کارابین
۱۱.۸	۱۱.۱	۱۰.۲	۱۴.۶	۱۳.۹	۱۴.۴	اقتصادهای در حال گذار

عمومی دفتر ریاست
برگردان مختصر از: world
investment report 2018/
UNCTAD

به همین ترتیب، کاهش قیمت ها در سال ۲۰۱۶ ادامه یافته، اما نرخ بازده سرمایه گذاری های مستقیم خارجی به آسیای غنی از نفت، نسبت به افریقا تا حد زیادی تضعیف نشد. □
برگردان: یما عقیف مدیر نشرات آمریت

بطور مثال، نرخ بازده سرمایه گذاری در افریقا از ۱۲.۳ درصد سال ۲۰۱۲ میلادی، در سال ۲۰۱۷ به ۶.۳ درصد کاهش یافته است که این امر می تواند بخشی از کاهش قیمت کالاها در طول دوره یادشده باشد.

د بازار عمليات، ۱۳۹۶ مالي کال کړنو ته کتنه

واردولو په موخه له بهرنیو او کورنیو کمپنیو څخه د اړوندو ارګانونو په فرمایش او د مالي وزارت په موافقه له عادي او پراختیايي بودجې څخه او د نړیوال بانک او د آسیا پرمختیايي بانک د ۲۸،۶۳۷،۱۸۰.۶۵ ډالره مرستې په کارونې سره د وزارتونو د اړوندو کمپنیو په وجه د بهرنیو او کورنیو معامله لرونکو بانکونو له لارې په مختلفو اسعارو پرانیستلي دي چې د یو مالي کال د راپور توحید یې د لاندې اسعارو په تفکیک سره وړاندې کيږي:

۲۵ لیتراف کریډیټونه په امریکایي ډالرو پرانیستل شوي چې ټولیزه ارزښت یې ۷،۳۲۵،۶۸۸۹/۵۱ ډالره کېږي

۲ لیتراف کریډیټونه په افغانۍ پرانیستل شوي چې ټولیز ارزښت یې ۱۹،۰۶۸،۶۳۲/۰۰ افغانۍ کېږي

۳ لیتراف کریډیټونه په یورو پرانیستل شوي چې ټولیزه ارزښت یې ۶۳۹،۲۴۲/۰۰ یورو کېږي

د بیه لرونکو پانډو لیلیم: پانګه ایزې پانې د اسعارو ترڅنګ د پولي سیاست یو بل ابزار دی چې د لومړي ځل لپاره په ۲۰۰۴ زیږدیز کال کې د افغانستان بانک لخوا بازار ته وړاندې شو چې په سوداګریزو بانکونو، صرافانو او د سوداګریزو بانکونو پیږودونکو پلورل کیږي. د افغانستان بانک اوس مهال په خپلو اونیزو لیلامونو کې ۷ ورځني، یو میاشتني، درې میاشتني، شپږ میاشتني او یو کلن پانګه ایزې پانې پلوري.

د افغانستان بانک د ۱۳۹۶ مالي کال له پیل څخه تر پایه پورې په اوونۍ کې یو ځل د پانګه ایزو پانډو لیلیم په لاره اچولی دی چې د ۴۹ ځله لیلیم په اوږدو کې پورته پانګه ایزې پانې پلورل شوي دي چې په هغه کې ټولیزه پانګونې ۲۱۲،۱۸۴،۰۰۰.۰۰۰ افغانۍ ته رسیږي.

«

د اسعاري سیاست طرح، ترلاس لاندې نیول او اجراء کول، د اسعارو ترتیبات او د هېواد د اسعارو د رسمي زېرمو ساتنه د افغانستان بانک له دندو څخه ګڼل کېږي. د افغانستان بانک په همدې موخه د بازار عملیات آمریت ته دنده ورکړې ده، څو د پولي سیاست د اجرائیوي بنسټ په توګه عمل وکړي او د اسعاري زېرمې د مدیریت ترڅنګ وزارتونو او داسې نورو ارګانونو او دولتي ادارو ته لیتراف کریډیټونه پرانیزي او د پانګه ایزو پانډو او د اسعارو لیلیم هم په لاره واچوي.

د ۱۳۹۶ مالي کال په اوږدو کې د دې آمریت کړنې په لنډه توګه وړاندې کېږي.

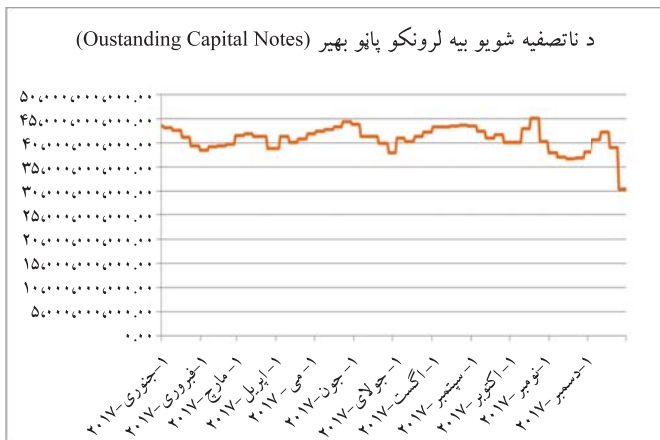
اسعاري شتمنۍ: د افغانستان بانک ناخالصه اسعاري شتمنۍ چې د ۱۳۹۵ مالي کال د مرغومي په لومړیو کې ۷.۳۴۵ میلیارد امریکایي ډالرو ته رسیده، د ۱۳۹۶ مالي کال د لیندۍ په ۳۰ نېټه ۸.۱۱۸ میلیارد امریکایي ډالرو ته رسیږي چې په ټولیزه توګه ۷۷۳ میلیون امریکایي ډالره زیاتوالی ښکاره کوي.

د افغانستان بانک پانګونې چې د بازار عملیات د آمریت د ریزرف مدیریت لخوا ترسره کېږي، د نړۍ په معتبره بانکونو کې موده ایزه امانتونه او د سترو اقتصادي هېوادونو په دولتي بیه لرونکو پانډو کې پانګونې رانغاړي. د ډالرو د پانګونې وضعیت د استرلینګ پونډ او یورو په پرتله چې تر اوسه پورې د پانګونې په نړیوال بازار کې له ښه وضعیت څخه برخمن دی، د ۱۳۹۶ مالي کال په اوږدو کې یې لوړیدونکی بهیر درلودلی دی.

لیتراف کریډیټونه

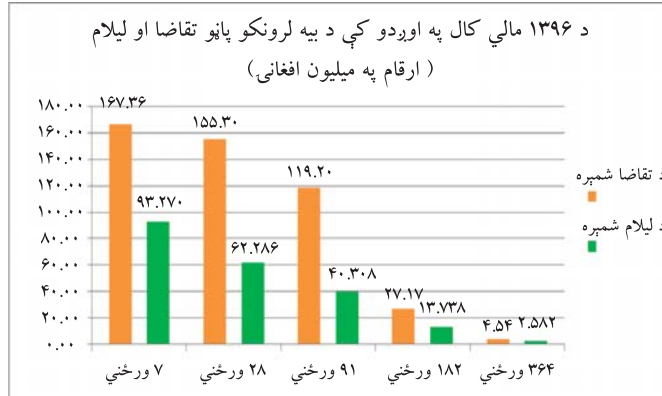
د لیتراف کریډیټونو مدیریت د ۱۳۹۶ مالي کال په اوږدو کې شاوخوا ۲۵ وارداتي لیتراف کریډیټونه د وزارتونو او نورو دولتي ارګانونو او ادارو د اړتیا وړ توکو (سامان آلاتو او تجهیزاتو) د

(۲۴) ګراف د ۱۳۹۶ مالي کال په اوږدو کې د ټولیزه ناتصفیه شویو پانګه ایزو پانو بهیر ښکاره کوي

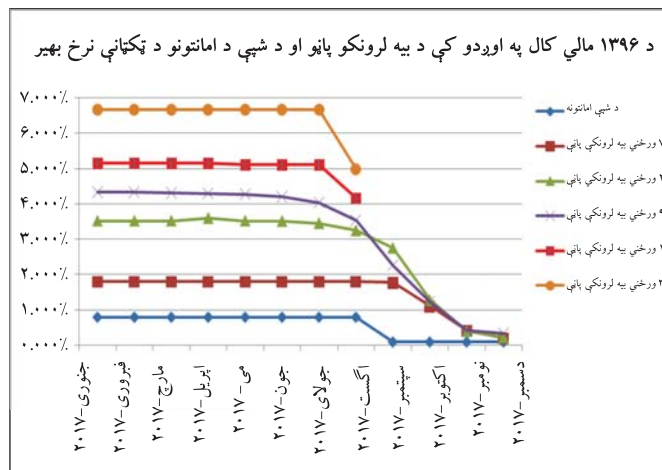


د اسعارو ليلام: د اسعارو ليلام د افغانستان بانک د پولي سياست له ايزارونو څخه ګڼل کېږي چې د کورنيو بيو د ټيکاو او د امريکايي ډالرو پر وړاندې د افغانی د مبادلې نرخ د زیاتو نوسانونو د مخنیوی په موخه کارول کېږي. د ۱۳۹۶ مالي کال په اوږدو کې په ټولیزه توګه ۱۴۰ ځله د اسعارو ليلامونه ترسره شوی دی چې په ترڅ کې يې په ټولیزه توګه ۲,۱۰۱,۳۵۰,۰۰۰ امريکايي ډالره چې معادل يې ۱۴۴,۳۲۵,۶۰۳,۰۵۵.۶۹ افغانی کېږي، بازار ته وړاندې شوي دي. □

(۲۲) ګراف د ۱۳۹۶ مالي کال په اوږدو کې د پانګه ایزو پانو د پلور مبلغونه او د سررسيد په تفکیک هغه ته تقاضا ښکاره کوي.



(۲۳) ګراف د ۱۳۹۶ مالي کال په ترڅ کې د عرضې او تقاضا پر بنسټ د پانګه ایزو پانو او د شپې د امانتونو د ټکټانې د نرخ نوسانونه



کرهڼې وزارت له ۳۰ زرو زیاتو ښځو ته کورنۍ باغچې جوړې کړي

د شمیرنو له مخې د افغانستان د نفوس شاوخوا ۸۰ فیصده خلک چې ښځې هم په کې شاملې دي د کرهڼې په سکټور کې کار کوي.

د شمیرنو له مخې د افغانستان د نفوس شاوخوا ۸۰ فیصده خلک چې ښځې هم په کې شاملې دي د کرهڼې په سکټور کې کار کوي.

د کرهڼې اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت چارواکي وايي، دغه وزارت په افغانستان کې له بېوزلو ښځو سره د مرستې لپاره د روان لمریز کال په اوږدو کې له دېرش زرو څخه زیاتو ښځو ته کوچنې کورنۍ باغچې جوړې کړي دي.

د دغه وزارت ویاند اکبر رستمي وویل: "له بېوزلو ښځو سره د مرستې او د کرهڼې په سکټور کې د ښځو د ونډې د پیاوړي کېدو په موخه، د کرهڼې اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت هر کال د کورنیو باغچو

د جوړولو، د چرگانو کوچنیو فارمونو د جوړولو او نورو برخو کې پروگرامونه لري او دا مرستې په وړیا ډول ترسره کيږي".

د کرهڼې اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت ویاند وايي، دغه وزارت د دې ترڅنګ په کابل، ارزګان، پکتیا او کونړ ولایتونو کې ۴۰۰ بېوزلو ښځو ته ۸۰۰ شیدې ورکونکي وزې او ۱۱۰ نورو ښځو ته شیدې ورکونکي غواګانې ویشلي دي او ۳۰۰ نورو ښځو ته یې د شاتو د مچيو د روزنې ۶۰۰ صندوقونه هم ویشلي دي.

د کرهڼې اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت وايي، په تېرو کلونو کې د دې پروژې څخه یوازې په څو ولایتونو کې ښځو ګټه اخیستله، خو په روان ۱۳۹۷ لمریز کال کې یې لږ ټول افغانستان ته پراخه شوې ده.

په دغو پلي شویو پروگرامونو کې د شنو خونو، کورنیو باغچو او د سبو د پروسس مرکزونه جوړول او پر ښځو د سبو د پروسس د کاري توکو وېشل هم شامل دي.

وزارت معادن: از استخراج غیر قانونی معادن در ۵۸۴ محل جلوگیری شده است

مقام‌ها در وزارت معادن و پترولیم افغانستان می‌گویند که از استخراج غیرقانونی و خودسر معادن و منابع منرالی در صدها منطقه توسط کمیته محافظت معادن جلوگیری شده است.

این کمیته به اساس حکم رئیس جمهور افغانستان از حدود یک سال به این طرف ایجاد شده که از سوی وزارت معادن و پترولیم رهبری می‌شود و نمایندگان وزارت‌های دفاع و داخله، ریاست عمومی امنیت ملی و شورای امنیت ملی عضویت‌اش را دارند.

عبدالقدیر مټفې سخنگوی وزارت معادن و پترولیم گفت "درین هم مواد ساختمانی و هم منرال‌های صنعتی بود و هم سنگ‌های نیمه قیمتی و سنگ‌های تزئینی که در مجموع استخراج آن خیلی آسان است. از استخراج غیر قانونی زغال سنگ نیز

جلوگیری شده است. در برخی مناطق از طریق ریگ شویی، طلا را استخراج می‌کردند که از ریگ شویی هم جلوگیری شده است."

به اساس معلومات وزارت معادن و پترولیم، این ساحات در ولایت‌های کابل، پروان، غزنی، کندهار، ننگرهار، لوگر، میدان وردک، جوزجان، بغلان، تخار، بدخشان، کاپیسا و شماری از ولایت‌های دیگر موقعیت دارند.

در ۵۸۴ ساحه، ساحاتی نیز شامل اند که زیر تصرف مخالفان مسلح بود و اکنون در کنترل کامل وزارت معادن است، ساحاتی را نیز شامل می‌شود که آنجا به شکل انفرادی از سوی مردم محل استخراج صورت می‌گرفت و ساحاتی نیز اند که زورمندان دخیل بودند و از چنگ آن‌ها آزاد شده است. بدون شک برخی افراد نیز بازداشت شده‌اند که ارگان‌های امنیتی باید درین مورد معلومات بدهند که این افراد کی‌ها هستند؟"

«

سخنگوی وزارت معاون و پترولیم همچنان گفت که کمیته محافظت معادن، از ۳۱۲ تن که مصروف فعالیت‌های غیر قانونی معدنکاری بودند تعهد کتبی گرفته و آن‌ها را به عقد قرارداد رسمی و قانونی تشویق کرده‌است.

راه لاجورد؛ بهترین مسیر برای صادرات کالاهای افغانستان به اروپا

وزیر اقتصاد افغانستان در گفتگو با آنا تولی «راه لاجورد» را ارزان ترین و مناسب ترین مسیر برای صادرات کالای این کشور به اروپا و دیگر نقاط جهان دانست.

وزیر اقتصاد افغانستان در گفتگویی ویژه با خبرگزاری آنا تولی اظهار داشت: "راه لاجورد، افغانستان را از طریق ترکمنستان، آذربایجان و گرجستان به ترکیه و سپس به اروپا وصل می‌کند و با توجه به پتانسیل‌های موجود و مزیت‌های فراوان یکی از ارزان ترین و

مناسب ترین مسیرها برای تجارت و صادرات کالاهای کشور ما است."

وی که برای استقبال از نخستین محموله صادراتی «راه لاجورد» افغانستان به استانبول آمده است، در ادامه این مصاحبه همچنین تصریح کرد:

"کشورهای محروم از مرزهای آبی، از جمله افغانستان می‌کوشند راه‌های بدیل برای صادرات کالاهای خود پیدا کنند. افغانستان در گذشته از طریق بندر کراچی پاکستان و بندرعباس ایران صادرات خود را انجام می‌داد.

این دو مسیر بسیار زمان بر و گران بود و چندین ماه طول می‌کشید تا محموله تجارتي افغانستان به مقصد برسد. کالاهای افغانستان سریع و با کیفیت مناسب به مقصد نمی‌رسید. دولت تصمیم گرفت با احداث راه لاجورد تجارت و اقتصاد را توسعه دهد.

کاروان تجاری افغانستان به عنوان پروژه ای آزمایشی شامل ۹

کامیون پس از ۱۵ روز به استانبول رسید. این یک خبر خوش برای تجار افغانستان و همچنین سرمایه گذاران بین‌المللی در کشور ما است.

یکی از مشکلات مهم ما این است که تولیدات داخلی افغانستان همیشه به نام کشورهای دوم و سوم صادر می‌شد. حال تجار افغانستان فرصت دارند تا محصولات خود را به نام کشورشان به اروپا صادر کنند.

ترکیه و سایر کشورهای اروپایی نیز می‌توانند از طریق این راه به افغانستان کالا صادر کنند. هزینه واردات افغانستان نیز به مراتب ارزان تر خواهد شد. واردات ما قبلاً از کراچی، بندرعباس و ترکیه انجام و گران تمام می‌شد.

هم‌اکنون صادرات کالاهای افغانستان از طریق ترکمنستان، آذربایجان، گرجستان، دریای سیاه، ترکیه، مدیترانه به اروپا ارزان ترین راه به شمار می‌رود." گفتنی است روز گذشته نخستین

محموله ترانزیتی «راه لاجورد» یا «لایس لازولی» افغانستان که این کشور را از طریق ترکمنستان، آذربایجان، گرجستان، دریای سیاه، ترکیه، مدیترانه و اروپا متصل می‌کند برای ارسال به اروپا دیروز به استانبول رسید و مورد استقبال مسئولین کشورهای مختلف در اسکله انباری این شهر قرار گرفت.

این کاروان تجاری شامل ۹ کامیون حامل ۱۸۰ تن کشمش، تخم هندوانه، کنجد و تار ابریشم، در چارچوب سیستم «تیر» است که در تاریخ ۱۳ دسامبر ۲۰۱۸ طی مراسمی با حضور جلال‌تماب محمد اشرف غنی رئیس‌جمهور افغانستان از دو گذرگاه بندر آقینه در ولایت فاریاب در شمال، و گذرگاه تورغندی در ولایت هرات این کشور به مقصد اروپا حرکت کرده بود. □

سرچینې:

۱. سرچینه: د امریکا غیر راډیو د ۱۳۹۷ کال د مرغومي ۲۴

۲. منبع: راډیو آزادی ۲۳ جدی ۱۳۹۷

۳. منبع: <http://moec.gov.af/fa/news/81485> ۱۸ جدی ۱۳۹۷

عواید دولت ج.ا.و روز به روز افزایش می یابد

افغانی ویشتر از هدف تعیین شده، حصول گردیده بود. افزایش ۳۳ میلیارد افغانی نسبت به هدف تعیین شده را می توان دستاورد خوبی برای جمهوری اسلامی افغانستان عنوان کرد.

جدول ذیل روند روبه رشد عواید دولت از سال ۱۳۸۸ الی اخیر سال مالی ۱۳۹۵ را ارائه می نماید که می توان برای وضاحت بیشتر به آن مراجعه کرد:

همچنان صندوق بین المللی پول برای جمعآوری عواید دولت طی سال مالی ۱۳۹۵ مبلغ ۱۳۲ میلیارد افغانی را تعیین نموده بود، اما خوشبختانه ۱۶۵ میلیارد افغانی جمع آوری گردید که ۳۳ میلیارد افغانی از هدف تعیین شده و ۴۳ میلیارد افغانی نسبت به سال گذشته افزایش را نشان می دهد. این در حالیست که عواید سال مالی ۱۳۹۴ نیز به ۱۲۰.۷۵ میلیارد

عواید دولت جمهوری اسلامی افغانستان طی چهار سال گذشته سیر صعودی را پیموده و از حدود ۱۰۰ میلیارد افغانی به ۱۸۹ میلیارد افغانی افزایش نموده است.

هدف تعیین شده برای جمعآوری عواید دولت طی سال مالی ۱۳۹۷، ۱۷۲ میلیارد افغانی بود، در حالیکه عواید حقیقی بدست آمده به ۱۸۹.۷۸ میلیارد افغانی میرسد که نمایانگر رشد قابل ملاحظه است.

قابل یادآور است که عواید افغانستان طی شش ماه اول سال مالی ۱۳۹۶ نیز به ۷۶.۵ میلیارد افغانی رسید و دلیل افزایش آن تطبیق اصلاحات در منابع عایداتی، نصب سیستم های جدید الکترونیکی و ساده سازی پروسه استخدام عنوان شده بود که در گُل هم عواید ملی در سال مالی ۱۳۹۶ روند صعودی را پیموده و نزدیک به ۱۷۰ میلیارد افغانی رسید که نظر به ۱۵۲.۵ میلیارد افغانی هدف تعیین شده حدود ۱۶ میلیارد افغانی بیشتر حصول شد.

شماره	سال	مبلغ
۱	۱۳۸۸	۶۸ میلیارد افغانی
۲	۱۳۸۹	۸۰ میلیارد افغانی
۳	۱۳۹۰	۱۰۰ میلیارد افغانی
۴	سال مالی ۱۳۹۱	۷۲ میلیارد افغانی
۵	سال مالی ۱۳۹۲	۸۴ میلیارد افغانی
۶	سال مالی ۱۳۹۳	۱۰۰.۵۳ میلیارد افغانی
۷	سال مالی ۱۳۹۴	۱۲۰.۷۵ میلیارد افغانی
۸	سال مالی ۱۳۹۵	۱۶۵ میلیارد افغانی
۹	سال مالی ۱۳۹۶	۱۶۹.۱۳۳ میلیارد افغانی
۱۰	سال مالی ۱۳۹۷	۱۸۹.۷۸ میلیارد افغانی

طوریکه میدانیم عواید دولت جمهوری اسلامی افغانستان از راه های چون تجارت بین المللی، محصول انواع خدمات، مالیات بر عواید، مالیات و تعرفه های گمرکی، ترانزیت، استخراج معادن و غیره موارد بدست می آید. با این حال دولت جمهوری اسلامی افغانستان از سال ۱۳۸۱ بدین سو سعی و تلاش نموده است تا با اصلاح منابع عایداتی، نصب سیستم های جدید و ساده سازی پروسه جمعآوری عواید و استخدام، عواید خود را بیشتر ساخته تا بتواند بودجه عادی و حتی انکشافی خود را از این طریق تأمین نماید. دولت جمهوری اسلامی افغانستان برای افزایش عواید خود باید به گسترش تجارت بین کشورها، بازسازی و نوسازی زیربناها، ایجاد و توسعه خطوط آهن، ایجاد و توسعه سرک ها، توسعه و تشویق سرمایه گذاری ها، استفاده از خاک افغانستان برای مقاصد تجارتي و ترانزیتی میان کشور های آسیای مرکزی و جنوب آسیا و غیره پرداخته و همچنان در قسمت از بین بردن فساد که یکی از عوامل کاهش درآمد دولت هاست، مبارزه با تورید و صدور غیر قانونی اموال و کالاهای تجارتي از داخل به خارج و بر عکس (قاچاق اموال تجارتي بدون محصول) و سایر مواردیکه موجودیت

آنها سبب کاهش درآمد ملی میشود، جدی عمل نموده تا کشور ما توان تأمین بودجه عادی و انکشافی را دریابد.

بدون شک که موجودیت فساد در حکومت ها یکی از عوامل مهم کاهش درآمد ها و عقب مانى کشورها بشمار میرود، دولت افغانستان باوجود دستاوردهای چشمگیر در عرصه های مختلف، بخصوص در بخش های اقتصادی طی سال های گذشته، مخصوصاً در دو سال اخیر در جهت مبارزه با فساد گام های استوار برداشته است. فساد مالی یکی از چالش های است که سبب کاهش سرمایه گذاری ها، کاهش فعالیت های اقتصادی و کاهش روند پیشرفت پروژه های انکشافی به شکل مؤثر آن می گردد و در نتیجه کاهش عواید دولت را در پی دارد. دولت افغانستان متعهدانه با فساد مبارزه نموده و در جهت شفاف سازی جمعآوری عواید دولت از هیچ نوع تلاش دریغ نخواهد کرد. محو فساد از سایر بخش های اقتصادی خواست و آرزوی همه ملت است که باید ریشه کن گردد.

باید گفت که قسمت زیادی از مصارف دولت افغانستان از طریق کمک های مالی جامعه جهانی بخصوص کشور های تعهد کننده تأمین میگردد که این کمک ها با گذشت زمان کاهش خواهد یافت و

دولت مجبور است تا منابع عایداتی خود را نسبت به گذشته توسعه بخشد. نظارت از فعالیت های منابع عایداتی، توسعه و گسترش منابع عایداتی جدید و شفافیت در همه بخش ها، در افزایش عواید دولت کمک خواهد کرد. □

یما عفیف

مدیر نشرات آمریت عمومی دفتر ریاست

د افغانستان بانک

منابع:

۱- متن سخنرانی محترم اکلیل حکیمی وزیر اسبق وزارت مالیه

2. [http://mof.gov.af/Content/files/Minister%20speech%20to%20Wolisi%20Jirga\(1\).pdf](http://mof.gov.af/Content/files/Minister%20speech%20to%20Wolisi%20Jirga(1).pdf)

3. <https://www.darivova.com/a/Afghanistan-incomes-has-increased-in-2017/4187255.html>

4. <http://mof.gov.af/fa/news/ministry-of-finance-in-the-past-fiscal-year-out-domestic-revenue-has-increased-by-90-and-expenditure-of-development-budget-at-the-government-level-inc>

آشنایی با تاریخچه و فعالیت سیستم سوئیفت

سوئیفت (SWIFT) یک انجمن مالی بین بانکی جهانی است که از کلمه Society financial for worldwide interbank telecommunication مشتق شده که به شکل تعاونی فعالیت دارد و مرکز آن در بلژیک می باشد. این سیستم، شیوه بانکداری را تغییر داده و ایجاب می نماید تا برای آگاهی از نحوه فعالیت های آن اطلاعات بیشتر کسب نمائیم که در اینجا به مختصری از آن اشاره می نمائیم.

بعد از اینکه در اواخر دهه ۱۹۵۰ تجارت جهانی سرعت یافت؛ رعایت نکردن استاندارد های بین المللی باعث آشفتگی در پرداخت های بین المللی و افزایش مصارف بانکی گردید. این امر سبب گردید تا حدود ۶۰ بانک اروپایی و امریکایی در اوایل دهه ۱۹۶۰ به این فکر ییافتند که چگونه پیام های بانکی را طوری استاندارد کنند که به شکل اتومات در میان بانک های عضو آن استفاده

بعمل آید.

در دسمبر ۱۹۶۷ به تعداد هفت بانک از کشورهای امریکایی، انگلستان، اتریش، سویس، دنمارک، فرانسه و هالند مصمم بر آن شدند تا برنامه ای را طرح نمایند که در پرتو آن پرداخت هایشان به صورت سهل صورت گیرد تا اینکه در سال ۱۹۷۱ به تعداد ۷۳ بانک متعلق به کشورهای که در فوق از آنها نام برده شد، مصارف ایجاد این سیستم نوین پرداخت را بدوش گرفتند.

از طرف دیگر گروهی از متخصصین به شکل گروهی زحمت کشیدند، تا اینکه نتایج کار شان در سال ۱۹۷۲ منجر به یک سلسله اکتشافات در این عرصه شد. سرانجام در ماه می ۱۹۷۳ برنامه سوئیفت با عضویت ۲۳۹ بانک از ۱۵ کشور مختلف در شهر LaHulpe در نزدیکی شهر بروکسل پایتخت بلژیک تأسیس شد.

در جریان چهار سال تمام تجهیزات

سیستم سوئیفت نصب و مراحل قانونی آن تکمیل شد و در سال ۱۹۷۷ با عضویت ۸۱۵ بانک از ۳۳ کشور جهان در اولین روز با ارسال پنجهزار پیام راه اندازی شد. این شبکه، پول را از یک کشور به کشور دیگر با مشارکت بانک های وساطت کننده توسط مکاتبه منتقل می کند. قبل از ایجاد سیستم سوئیفت بانک ها و مؤسسات مالی از سیستمی بنام تیلکس استفاده می کردند که از سرعت خوب و اطمینان برخوردار نبود.

در سیستم سوئیفت، پیام های بانکی استاندارد بوده و برای هر نوع فعالیت های بانکی یک پیام مشخص و تعریف شده داشته و تمام بانک های که عضویت آنرا دارند، مکلف اند تا از پیام های تعریف شده آن استفاده کنند. تمام پیام های سوئیفت بطور کامل قابل اطمینان بوده و هیچ یک از پیام ها از ابتدای فعالیت آن تا حال از این سیستم مفقود نشده و با وجود «

حجم زیاد پیام‌ها در این سیستم، این سیستم قابل اعتماد است.

در حال حاضر، اهمیت سوئیفت به حدی رسیده که بدون آن مبادلات و نقل و انتقالات پولی و مالی در سطح بین‌المللی امکان‌پذیر نبوده و در صورت نبود آن تجارت و مبادلات بین‌المللی به مشکل مواجه خواهد شد، زیرا این سیستم از سرعت و امنیت خوب برخوردار می‌باشد. سرعت این سیستم نهایت بالا بوده و ارسال پیام در چند ثانیه صورت می‌گیرد، مصارف آن نیز کم می‌باشد، به هر اندازه اینکه تعداد پیام‌های ارسالی استفاده‌کنندگان بیشتر باشد، مصارف هر پیام آن ارزان‌تر تمام می‌شود. همچنان قابلیت دستیابی در آن بیشتر بوده و تسویه سریع و همزمان حساب‌ها در این سیستم یکی از ویژگی‌های این سیستم بشمار میرود.

طوری‌که قبلاً نیز تذکر داده شد مرکز اصلی سوئیفت در بلژیک بوده، اما سه مرکز دیگر آن جهت تسریع روند معلومات و اطلاعات در کشورهای امریکا، هالند و سویس قرار دارد. در گذشته عملیات اصلی سوئیفت تنها در بخش‌های داد و ستد بین‌بانکی و بانک‌های بین‌المللی اختصاص یافته بود، اما

امروز فعالیت‌های آن در سطح جهان گسترش یافته است. اکنون این سیستم نه تنها در بخش بانک‌ها، بلکه در سطح کل بازارهای مالی (بازار پول و بازار سرمایه) در داخل کشورها و در سطح بیرون مرزی و بین‌المللی مطمئن‌ترین و سریع‌ترین وسیله در بخش اطلاعات و انتقالات مورد استفاده قرار می‌گیرد.

اگر چه بطور معمول وقتی که صحبت از سوئیفت و نحوه خدمات به میان می‌آید، اکثر کارشناسان توجه‌شان به جنبه‌های بانکی آن می‌باشد، اما واقعیت این است که محدوده فعالیت آن بسیار وسیع‌تر از ساحت فعالیت‌های بانکی آن می‌باشد. زیرا سوئیفت پاسخگوی بسیاری از نیازهای تبادل اطلاعات بازار سرمایه می‌باشد. سوئیفت فعلاً خدمات خود را در خصوص شرکت‌های سپرده‌گذاری به عنوان راه حل اساسی جامع و اثبات‌شده، جهت برقراری معاملات اطلاعاتی استاندارد با تمام طرف حساب‌های داخلی و بین‌المللی شرکت‌های سپرده‌گذاری فعالیت داشته و بحث جدیدترین و معتبرترین زبان پذیرفته‌شده تبادل اطلاعات در میان تمام نهادها و شرکت‌های بزرگ مالی جهان است.

د افغانستان بانک هم در سال ۱۳۸۳ عضویت سوئیفت را بدست آورد که با عضویت در این مجتمع بین‌المللی حالا افغانستان می‌تواند داد و ستد پولی خود را در سطح کشورهای منطقه و در سطح بین‌المللی با اطمینان کامل و سرعت هر چه بیشتر اجراء نماید. □

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

1. Dab.gov.af/fa
2. <http://geo-of-afg.blogfa.com>
عنوان / معلومات عمومی افغانستان /
بانکداری (نظام بانکداری و سیاست پولی) / تحقیق از: میر سید احمد مشرف و محمد شکیب امینی
3. <https://swift.org>

چرا کسب و کارهای سنتی در حال نابودی اند؟

کسب و کار سنتی عبارت از کسب و کار کوچک یک یا چند نفره است که بیشتر خدمات و محصولات غیر تخصصی را ارائه می نمایند. این نوع کسب و کار وابسته به مکان فروش بوده، در ساعات مشخصی فعال می باشند و صاحبان آنها در آن مدت زمان چشم براه مشتریانی برای فروش اجناس خود هستند. رشد جمعیت، افزایش نسبی درآمد ها و بهبود سطح رفاه عامه، افزایش میزان تقاضا

برای انواع محصولات و کالا های متعدد نیز از علت های مهم کاهش و نابود شدن کار های سنتی می باشد. موجودیت فروشگاه های زنجیره ای و منسجم با استراتیژی رهبری شده که محصولات بهتر را در یکجا با تخفیف ۱۰ الی ۵۵ درصد عرضه می نماید، دسترسی به کالا های مختلف، مراکز اطلاع رسانی برای مشتریان، پاکیزه گی فروشگاه ها، مهندسی کالاها در فضای خوب جهت

تماشای مشتریان، ارائه پارکینگ و ساینپ نقلیه مشتریان و عرضه محصولات تازه مانند سبزیجات، نان، مرغ، ماهی و ... نیز از علت های کاهش و نابودی کسب و کار های کوچک می باشند. امروز هر فردی که مصروف کسب و کار کوچک است، در خانه به انترنت دسترسی داشته و با اخذ مجوز قانونی از ادارات ذیربط می تواند یک سایت را در صفحه تیلیفون خود ایجاد نموده و اقدام به ارائه

»



محصولات خود به شکل قانونی آن نماید و به قیمت پائین تر از بازار لوازم مورد ضرورت خود را بفروش برساند.

کسب و کارهای کوچک و بزرگ محصولات متنوعی را در فضای مجازی با محوریت سایت انترنتی به همراه تخفیف ارائه می دهند. آنها حتی نیاز به فضای بزرگ فیزیکی و مجهز به استندرد فروشگاهی نداشته، بلکه آنها تنها نیاز به انبار و سیستم توزیع دارند که با حذف آنها مصارف شان کم می شود.

برای مشتریان، خریداری از این سایت ها علاوه بر مزایای نظیر صرفه مالی، زمانی، سرعت، اطمینان خرید؛ امکان مقایسه دقیق میان محصولات را نیز می دهد. همچنان هزینه زیاد و روز افزون مانند، مصارف مغازه، بیمه، مالیات و ... می توانند برای کسب و کار سنتی مشکل ساز باشند و سبب رکود کسب و کار سنتی شوند.

با مراجعه به گزارش های مختلف که هر سال از سوی روز نامه ها، سایت ها و مؤسسات دولتی و غیر دولتی در مورد کسب و کار سنتی و نو پا به نشر می رسد، به این نتیجه می رسیم که تهدید اصلی فرا راه کسب و کار سنتی همانا پیشرفت

تکنالوژی است. بطور نمونه دستگاه های که در عرصه پرداخت بوجود آمده اند، خدمات مالی را کاهش می دهند، بخصوص سیستم های که در عرصه فروش کالا ها فعالیت دارند، فروشندگان را از میدان بر می چینند.

با پیشرفت تکنالوژی در عرصه های مختلف، کسب و کار سنتی توسط کسب و کار جدید کنار زده می شوند و به همین علت تولید به روش سنتی توجیه اقتصادی خود را روز بروز از دست می دهد. این چرخه ادامه یافته و ماشین آلات جدید در تمام بخش های صنعت جاگزین شغل انسان شده و نقش انسان به عنوان مهم ترین عامل تولید محدود شده و در نهایت با این کاهش عنوان های شغلی از چرخه اقتصاد حذف گردیده و کسب و کارهای کوچک به ورشکست مواجه می شوند.

بطور نمونه، ورود چشمگیر تکنالوژی در عرصه تولید محصولات غذایی، جهان را بسوی حذف شدن دهاقین از چرخه اقتصاد سوق می دهد. همچنان دستکاری های جدید ژنتیکی محصولات زراعتی و حیوانی را دستخوش تغییر کرده و در نتیجه بطور قابل ملاحظه تولید جانوران و گیاهان را افزایش میدهد.

در بخش صنعت هم، نسل جدید روبات های هوشمند که با اطلاعات بیشتری مجهز شده اند، دامنه فعالیت شان به دلیل کارایی بالای که دارند جایگزین نیروی انسانی می گردند.

در بخش خدمات هم امکان دارد کارگران زیادی از چرخه اقتصاد خارج شوند و میلیون ها انسانی که در جستجوی کار می باشند، آرزوی شان تحقق نخواهد یافت، زیرا ماشین ها جایگزین خدمات آنها می گردند. بطورنمونه، بسیاری از بانک ها از سیستم صوتی برای ارائه خدمات به مشتریان استفاده می کنند، بانک ها با استفاده از این سیستم می توانند به مشتریان خود این فرصت را فراهم کنند که در هر جا و هر وقت پول خود را برداشت یا پرداخت کنند. □

منابع:

1. <http://modikar.com> / عنوان / مزیت کسب و کار انترنتی نسبت به کار های سنتی / نوشته: فرزانه مشملی / ۲۵ جدی ۱۳۹۵
2. www.businessdictionary.com
3. <http://www.rahkarinavin.com>

د افغانستان بانک

د مالی و وضعیت صورت حساب

د کال پای، ۱۳۹۶ کال د لیندۍ ۳۰ نیټه (د ۲۰۱۷ کال د ډیسمبر ۲۰)

۱۳۹۵ (۲۰۱۶)	۱۳۹۶ (۲۰۱۷)	یادښت	شمعنی
۵۲,۸۰۰,۸۹۶	۶۱,۶۶۸,۵۷۱	۸	د سرو زرو زیرمې
۱۰۰,۳۴۹,۳۰۴	۸۴,۶۱۵,۴۳۳	۹	د اسعارو نقدی زیرمې
۱۸۶,۰۴۶,۲۵۹	۲۲۵,۹۶۹,۶۰۶	۱۰	د بانکونو او مالی مؤسسو ذمت
۱۴۹,۵۳۲,۱۳۱	۱۹۲,۰۰۲,۷۰۳	۱۱	پانگوني
۲۲,۰۹۷,۷۸۸	۱۴,۵۸۸,۰۹۶	۱۲	د پور ورکونې د وروستی مرجع په توگه طلبات
۱,۳۹۹,۱۳۹	۱,۶۳۳,۰۱۲	۱۳	طلبات او نور د حصول وړ شمعنی
۹,۰۰۰	-	۱۴	په ملکیتونو کې پانگه اچونه
۵,۲۷۹,۰۲۳	۵,۲۸۶,۰۹۶	۱۵	ملکیتونه او اثاثې
۱۰۵,۶۰۰	۸۶,۳۸۱	۱۶	نه لمس کیدونکي شمعنی (بانکي پوستکالي)
۱۳,۵۵۰,۴۳۷	۱۳,۳۰۰,۳۷۱	۱۷	نوري شمعنی
۵۳۱,۱۶۹,۵۷۷	۵۹۹,۱۵۰,۳۰۹		توليزي شمعنی
پورایې او پانگې (اکویتی)			
پورایې (بدهي)			
۲۲۳,۶۱۱,۴۴۹	۲۲۸,۶۳۳,۹۵۶	۱۸	په گردښت کې افغانی پیسې
۴۲,۵۸۵,۸۸۱	۳۸,۹۶۳,۸۶۲	۱۹	د پور سندونه
۸۰,۹۵۵,۷۸۰	۱۰۶,۰۸۴,۶۳۵	۲۰	بانکونو او نورو مالی بنسټونو څخه پورایې
۸۹,۲۴۳,۱۷۸	۱۰۰,۹۵۹,۹۸۸	۲۱	د پیرودونکو پورایې
۴۲۳,۲۱۵	۱,۴۰۲,۶۶۶	۲۲	د پیسو نړیوال صندوق پورایې
۱,۶۶۳,۵۱۲	۳۰۱,۵۸۴	۲۳	د تقاعد زیرمې
۱۳۷,۶۹۹	۱۱۱,۴۲۹	۲۴	بې بدله مرستې
۵۸۲,۲۰۱	۲,۴۲۷,۹۸۱	۲۵	زیرمې او نورې پورایې
۴۳۹,۲۰۲,۹۱۵	۴۷۸,۸۸۶,۱۰۱		توليزي پورایې
پانگې (اکویتی)			
۱۹,۲۶۷,۵۰۰	۲۳,۸۰۹,۲۵۰	۲۶	پانگې
۳۴,۴۷۹,۷۲۲	۴۱,۱۳۴,۱۴۷	۲۶	د بیا ارزښت موندنې زیرمې
۱۸,۹۵۱,۹۴۰	۳۱,۵۱۱,۵۶۱	۲۶	د پانگې نورې برخې
۱۹,۲۶۷,۵۰۰	۲۳,۸۰۹,۲۵۰	۲۶	عمومي زیرمې
۹۱,۹۶۶,۶۶۲	۱۲۰,۲۶۴,۲۰۸		توليزي پانگې
۵۳۱,۱۶۹,۵۷۷	۵۹۹,۱۵۰,۳۰۹		توليزي پورایې او پانگې

۲۷

له (۱) څخه تر (۲۸) شمیرې پورې پورته ذکر شوي یادښتونه د مالي راپور بنسټیزې برخې دي.

واحد الله نوشیر
د افغانستان بانک لومړي مرستیال

خلیل صدیق
د افغانستان بانک ټولو رئیس

سید یونس سادات
د مالي او حسابي چارو لوی آمر

۱۰۳

مختصري در زمينه شتاب دهنده‌های شرکتهای نوپا

کسب و کار نو پا همیشه در ابتدای فعالیت های خویش در زمینه‌های مختلف با مشکلات و موانع عدیده مواجه می شوند. این همه موانع باعث می شوند تا کسب و کار نو پا با شکست مواجه گردند یا هم از مسیر اصلی شان منحرف شوند. مشکلات عمده مالی، رفتاری، فکری، بازار شناسی و ... از جمله برجسته ترین مشکلاتی اند که کسب و کار نو پا با آن‌ها مواجه می شوند. گرچه این همه چالش‌ها قابل حل هستند، اما در بسا موارد بیشترین دلیل شکست آنها عدم تجربه کافی و نبود حمایت کننده در زمینه های فکری، بازار شناسی و پیدا کردن هدف می باشد. روی همین علت شرکت

های نو پا جهت ادامه فعالیت شان به سوی شتاب دهنده ها رو می آورند. شتاب دهنده ها عبارت از شرکت های مشوره دهی اند که در بخش تقویت ایده های صنعت جدید سرمایه گذاری می نمایند. این نوع شرکت ها به صاحبان ایده های جدید در بخش صنعت کمک می نمایند تا تعریف درست و نمونه مناسبی از کالا یا خدماتی را که قصد تولید آن‌ها را دارند، ارائه نمایند. این شرکت ها در جذب مشتری، تأمین منابع مالی و نیروی انسانی به صاحبان کسب و کار صنعت نو پا کمک می نمایند، اما برنامه شرکت های شتاب دهنده معمولاً کوتاه مدت است. این شرکت ها

حد اقل برای مدت سه ماه یک صنعت نو پا را در برنامه آموزشی خویش مانند ایده، محل کار و تأمین سرمایه، جهت رسیدن به هدف شان یاری می رسانند. شتاب دهنده‌ها معمولاً سیستم های را در اختیار دارند که با عملی ساختن آن پیشرفت و موفقیت شرکت های نو پا را به عهده می گیرند. زیرا بسیاری از شرکت های نو تأسیس در مرحله اولیه به مشوره های مدیریتی، مالی، بازار یابی و بخش های تکنالوژیکی ضرورت دارند و شتاب دهنده ها هم شرکت های نو پا را در این عرصه ها کمک می نمایند. شتاب دهنده ها عموماً با سرمایه گذاری اولیه در هر یکی از شرکت های مورد

حمایه خود بخش از سهام آنها را از آن خود می نمایند و از مجموع سهم گیری های که در قبال خدمات خویش دریافت می کنند، منابع اصلی درآمد شان را تشکیل می دهد.

برای اولین بار شتاب دهنده در سال ۲۰۰۵ میلادی در کمبرج انگلستان بنام CombinattorY آغاز بکار کرد، بعد از آن شرکت های دیگر شتاب دهنده بنام های Techstar, seedcamp و Startupbootcamp نیز در انگلستان بوجود آمد و به تعقیب آنها شتاب دهنده های دیگر در سال های ۲۰۰۶-۲۰۰۷ و ۲۰۱۰ میلادی در سراسر جهان پا به عرصه وجود نهاده و به فعالیت خویش آغاز نمودند.

بعد از اینکه شتاب دهنده ها به فعالیت خویش آغاز کردند، آنها برنامه های خود را به دو بخش تقسیم نمودند که قرار ذیل می باشد:

مشاوره و حمایت های مالی فشرده از

شرکت های عضو نو پا

انتظار رشد سریع از آنها

همچنان شتاب دهنده ها در مرحله بعدی از کار شرکت های نو پا که تحت نظر شان فعالیت می نمایند، توسط تیم های

نظارتی خود آنها را نظارت نموده و با سعی و تلاش، تمام تجارب خویش را با آنها شریک می سازند.

در هر مرحله شرکت های نو پای متعددی در برنامه های شتاب دهنده ها ثبت و راجستر می گردند، اما به مرور زمان فقط تیم های برجسته که تحت نظر شان آموزش بهتر دیده اند از میان آن ها گلچین می گردد، سپس یک مقدار پول از طرف شتاب دهنده در اختیار آنها قرار می گیرد تا آنها به فعالیت های خویش ادامه دهند.

در صورت لزوم شرکت های نوپا شش ماه دیگر نیز از طرف شتاب دهنده ها مورد آموزش بیشتر قرار می گیرند. در مقابل شرکت های نو پا نیز کوشش می نمایند تا ابتکار عمل بخرج داده و از امکانات بعدی شتاب دهنده ها استفاده اعظمی نمایند.

در مرحله نهایی شرکت های نو پا نتیجه کار و فعالیت های خویش را در عرصه ایده که تحت نظارت و آموزش شتاب دهنده قرار داشتند، به هیئت داوران که از طرف شتاب دهنده ها تعیین شده اند، توضیحات مفصل ارائه می کنند. در این مرحله شرکت های نو پا که ابتکار عمل

بخرج نداده اند، از برنامه حذف شده و در نهایت چند شرکت نو پای محدود، فرصت های خوبی را بدست می آورند تا بتوانند از سرمایه و تجربیات بعدی شتاب دهندگان بخوبی استفاده نمایند.

شتاب دهنده ها می توانند با میکانیسم های مختلفی مانند فروش نهایی محصول گام های بعدی را برداشته و زمینه رشد صنعت های نو پا را مهیا سازند. ■

منابع:

<https://mawdoo3.com> / عنوان / مشاگل

الصناعة فی الوطن العربیه / نوشته آیه یاسر نجار /

تاریخ / ۹ جون ۲۰۱۷

<https://tivan.org> / عنوان / پیش شتاب دهنده

چیست؟

<http://dab.internalweb/dab/post>



اطلاعیه د افغانستان بانک

طرح توسعه سیستم پرداخت الکترونیکی افغانستان ذریعه تصویب شماره ۳۰ مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۱۰ شورای محترم عالی اقتصادی منظور گردید.

بر اساس آن، اینک به اطلاع همه پرداخت کننده گان عواید دولت و تجار محترم رسانیده می شود که د افغانستان بانک برای سهولت هر چه بیشتر تادیاتی، اجراءات به موقع و کاهش خطرات امنیتی برای تجار و پرداخت کننده گان محترم تعرفه های دولتی به ویژه مالیات بزرگ، متوسط و عواید گمرکی که مبلغ آن بالاتر از پنجاه هزار افغانی باشد، بشکل الکترونیکی طبق زمان بندی ذیل اجراءات می نماید:

۱- در کابل اعتبار از تاریخ اول دلو ۱۳۹۷

۲- در بلخ، کندز، ننگرهار، پکتیا، هرات و کندهار اعتبار از تاریخ اول حوت ۱۳۹۷

۳- در سایر ولایات افغانستان اعتبار از تاریخ اول حمل سال ۱۳۹۸

پس از تاریخ های تذکر رفته، معاملات نقدی بالاتر از پنجاه هزار افغانی در نمایندگی های د افغانستان بانک پذیرفته نشده، پرداخت کننده گان تعرفه های عواید دولتی و تجار محترم می توانند از طریق بانکهای تجارتی در مرکز و نمایندگی های ولایتی بانک ها انتقالات خود را به حساب مربوطه انجام دهند.

تحویل کننده گان محترم عواید، جهت معلومات مزید میتوانند به شماره تلفون های ذیل به تماس شوند.

۰۲۰۲۱۰۲۹۳۸

۰۲۰۲۱۰۲۲۰۹



د افغانستان بانک

بانک

ماهنامه د افغانستان بانک

سال دوازدېم شماره ۱۳۹، جدی ۱۳۹۷

